

Domoljub

Ljubljani, 2. marca 1938

Leto 51 • Štev. 9

Zahteve „Kmečke zveze“

Na zborovanju »Kmečke zveze«, o katerem smo poročali v zadnjem »Domoljubu«, so sprejeli zborovalci sledeče zahteve:

1. Na novo naj se razvrsti po vrednosti kmečka zemlja in odpravijo nepravilnosti sedanje razporeditve, da se s tem pripomore do znižanja davkov. Kmečka zemlja naj se v vsakem pogledu zaščiti.

2. Zahtevamo znižanje prevzemne takse, da bodo mladi prevzemniki posestev mogli obraniti prevzeta posestva in na njih napredovati.

3. Zahtevamo ukinitve prenosa za zaošale davke, ker uničujejo posestva brez kmetove krivde, ki v redu plačujejo davke, dokler morejo.

4. Lovski zakon naj se spremeni tako, da bodo upoštevana koristi kmečkega gospodarstva zlasti glede zaščite zajca in zatiranja škodljivih ptic.

5. Zaščitna carina na kmetijske gospodarske potrebščine (stroji, umetna gnojila, cement, galica itd.) se mora najno znižati, ker se s podraževanjem teh potrebščin onemogoča gospodarski napredek.

6. Zahtevamo znižanje trošarine na življenjske potrebščine, ki jih kmet uporablja, v prvi vrsti trošarine na sladkor, z ozirom na socialno in prehranitveno važnost tega hranila.

7. Kmečka zveza načelno zahteva odpravo mitnin na kmečke pridejke. Ker pa slonijo proračuni nekaterih mest v znatni meri na dohodkih od mitnin, zahtevamo, da se finančna politika mest začne preurejati v tem smislu, da se mitnine postopno popolnoma ukinejo.

8. Kraljevsko bansko upravo nujno naprošamo, da v še večjem obsegu kot doslej po-

načrtu izsušuje barja in močvirja ter uravnava reke, da se na ta način pridobi čim več plodne zemlje.

9. Kraljevsko bansko upravo prosimo, da elektrifikacijo celotnega slovenskega ozemlja še pospeši in v okviru Kranjskih deželnih elektrarn elektrificira podeželje ter mu s tem pomaga do gospodarskega napredka, in naj pospeši dogovor s Falo, ki bo mogla elektrificirati severne in severnovzhodne dele Slovenije.

10. Oblast se naproša, da takoj pristopi k reševanju socialnega zavarovanja kmečkega stanu, ki je za njegov obstoj neobhodno potrebno.

11. Kmetijske nadakademske šole naj se z vso močjo širijo. Kjer so že, naj se sporazumno s krajevnimi organizacijami Kmečke zveze uvede obveza obisk teh šol. Redne kmetijske šole naj se postopno ustanovijo po vseh krajih.

12. Da se omogoči vstop kmečki mladini na učiteljska, naj se iz javnih in zasebnih sredstev šimprej ustanovi zavod v Ljubljani in v Mariboru, v katerem bodo imeli gojenci ceneno oskrbo.

13. Obstoječa zasebna ženska učiteljska se naprošajo, da sprejmejo v svoje zavode kmečkemu stanu ustrežajoče število kmečkih deklet, katerim se naj z ozirom na težke gospodarske razmere kmeta nudijo cenejša mesta. Zahtevamo, da se spet omogoči vstop na učiteljska iz meščanskih šol.

14. Kot doslej dviga Kmečka zveza odločno svoj glas za popolno zlasti gospodarsko samoupravo, ki bo dajala celotnemu slovenskemu narodu dovolj jamstva za neoviran narodni in gospodarski razvoj.

denarja, tudi v času potrebe. Prizadeti so bili tisti, ki bi potrebovali posojilo in so ga morali iskati pri oderuhih, prizadeti so bile vse dobre naprave po kmečkih vaseh. Kolika škoda, če se ne bi vse obnovilo.

Toda mogli smo zapisati, da se posojilnice obnavljajo in da je danes gotova stvar, da bodo zopet poslovale, kot so v rednih razmerah. Sedaj gre za to, da bi bilo to važno vprašanje kmečkega gospodarstva čim hitreje rešeno.

Kmečka zavednost

Od česa je odvisna hitra obnova naših posojilnic? Odvisna je od kmečke zavednosti. Danes mnogo govorimo o potrebi kmečke zavednosti. In prav je to. Še bolj prav pa je, da jo pokažemo v dejanju. Naše kmečke posojilnice so kmečke, so res v kmečko korist. To je treba jasno imeti pred očmi. In ker so kmečke in v kmečko korist, zato mora kmet skrbeti, da bodo sedaj, ko je njih obstoj zagotovljen, tudi hitro mogle v polni meri delati tako, kot so delale v rednih razmerah.

V ta namen mora izglasi vsaka nezaupljivost. Dovolj dolgo je delala škoda našim posojilnicam. Sedaj ni prav nič več upravičena. Noben denar v naših posojilnicah ne bo izgubljen. Posojilnice bodo oproščale zamrznjene vloge polagoma, pa gotovo. Od kmečke zavednosti pa je odvisno, da bo to šlo čim hitreje.

Da gre obnova čim hitreje od rok, je nujna potreba, da pride takoj v posojilnice ves denar, ki leži doma. Ne bodimo podobni že imenovnemu svetopisemskemu malovrednežu, ki je talent zakopal. In prav takoj naj dviguje le tisti, ki je v resnici potreben.

Večkrat pravimo, kmet pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal. Pomagajmo si tudi sedaj sami s tem, da pomagamo svojim posojilnicam do novega življenja, da bodo te potem lahko dajale v potrebi posojila, da bodo skrbele za obnovo vasi, za njeno izobrazbo in za njeno gospodarstvo. Naš največji pesnik je zapisal: »Pečena, ljubček, piščeta na svetu, nikomur niso sama v usta priletela.« To velja tudi o kmečkem stanu.

Ali to razumemo?

Poročila, ki prihajajo z dežele, so splošno dobra, da iz nekaterih krajev izvredna. Ko so ljudje slišali in brali, da je denar, varca in da pride polagoma do popolne prostosti, marsikje sploh niso pridili v posojilnico, da bi dvigali. Nikogar ni bilo, ki bi hotel veljati za neprudarnega sitnoža. Zaupajo, če reče »Domoljub«, ker jih je deset in desetletna izkušnja učila, da prav svetuje in da ne zapiše na odgovornem mestu stvari, ki ne bi držala. V takih krajih bodo posojilnice kmalu čisto obnovljene. Začele bodo dajati prva mala posojila. V te kraje prihaja mir, iz njih je izginil strah, vsaka nezaupljivost je splahnela.

Poročajo nam iz takega kraja na Dolenjskem, da so dobili prvi uradni dan, ko so razglasili novi načrt izplačevanja, več vlog kot pa so izplačali potrebnim viagateljem. Denar, ki je ležal doma, je spet priromal v posojilnično blagajno. Iz drugega kraja nam poročajo, da je bila na prvi uradni dan po oprostitvi pri bla-

Preizkušnja kmečke zavednosti

Za kmeta danes najvažnejše uprčanje

Brez uvoda povemo, da je v tem trenutku najvažnejše vprašanje kmečkega gospodarstva obnova kmečkih hranilnic. Hranilnice in posojilnice so naučile naše ljudi varčevati tako, da nese varčevanje tudi primerne obresti. Včasih so hranili v nogavicah in skrinjah, danes je prihranjeni denar spravljn v varnih blagajnah posojilnic. Varčevanje je postalo splošno. Kot pri drugih zapadnih narodih, je tudi pri nas vsak preudaren človek v času sile varčeval in hranil za čas potrebe po zgledu mravlje in čebela. Po malem je rastle vloga in z leti je predstavljal lepo premoženje, ker so se pripisovale vsako leto obresti. Pri nas je minil čas, da bi kdo zakopal denar v tla kot svetopisemski nemarnež, ki je talent zakopal. Hranilnice in po-

sojilnice so vzgajale varčevalce in zbirale narodno premoženje, bile so pa neizmerne važnosti tudi za onega, ki je potreboval posojilo. Kdor je bil prisiljen, da se je zadolžil, je dobil posojilo po nizki obrestni meri. Kogar je zatekla nesreča, je potrkal na vrata posojilnice in našel brez velikih težav potrebno posojilo, da je obnovil svoje gospodarstvo. Kdor je hotel zboljšati svoje hleve, svoje travnike in njive, je dobil posojila v domači posojilnici. Dobil je posojilo po nizki obrestni meri, vse drugače kot v mestu. Kar so posojilnice napravile čistega dobička, je ostalo doma, v domači vasi. Dvigali so se po naših župnijah društveni domovi, ustanovile so se knjižnice, okrasile cerkve, poskrbelo se je za reveže.

Ob zastoju posojilnic je bilo sadetih toliko ljudi po Sloveniji, da so tvorili ogromno večino. Prizadeti so bili vlagatelji, ker niso mogli do-

gajni kot prva vlagateljica, ki je prinesla novih 20.000 din, preden je kdo tisti dan poskušal dvigniti.

Laž in zvihače

Toda med mnoga vesela poročila prihajajo tudi manj ugodna, ki mečejo na nekatere ljudi čudno luč. Dobimo ljudi, ki jim ni nič za dobro ime, ki se nič ne sramujejo laži in zvihače, samo da bi prišli hitro do gotovine, četudi je niso potrební. Z Gorenjskega nam poročajo, da je z mnogimi solzami dokazoval vlagatelj blagajniku v kakih strašnih težavah se nahaja, ker ni mogel toliko časa do svoje vloge. Načelniku se je sicer čudno zdelo, da ni ničesar o težavah tega vlagatelj ta denar iz posojilnice naravnost na zam in zagotovitvam in ga smatral za resnično potrebnega. Izplačal mu je več tisočakov. Kako pa se je začel dobri načelnik posojilnice, ko mu pridejo čez nekaj časa povedat, da je nesel vlagatelj ta denar iz posojilnice naravnost naložit v Poštno hranilnico. Rekli boste morda takemu človeku neumnež. Mi pa pravimo ne samo neumnež, tudi izdajalec domačih kmečkih koristi je tak človek.

Bil je v ljubljanski okolici zidarski polir, ki ima v neki podeželski posojilnici naložen denar. Tudi ta je prišel tožiti v posojilnico, da ima dolgove in da jih mora nujno plačati. Tam mu niso verjeli. Pa gre v Ljubljano pritoževati se proti posojilnici, češ, nočejo mi izplačati, pa sem brezposeln. Posojilnica res dobi iz Ljubljane vprašanje, kaj je s to stvarjo. Pa pride načelnik te posojilnice v Ljubljano in pove, da so zidarški polirji res, kadar je hud mrz in sneg pozimi brezposelni, da pa ima dotični poleg svojega poklica še posestvo in da še denar razporejajo. Z nesramno zvihačo je hotel iztisniti iz posojilnice denar, da bi ga posojal naprej in tako on igral posojilnico.

Mnogo je torej gledov preudarnih ljudi, pa ne smemo zamožati tudi takih grdih primerov, ki so nam lahko vsem v svarični zgled.

Se enkrat o nesrečah

Če že govorimo o nespameti ljudi in o njih napačnem postopanju, še en zgled. V Prekmurju je bila ženica, ki je imela naloženih par tisočakov. Šest let je hodila vsak uradni dan, da je izvela iz posojilnice vselej nekaj kovačev. Znesla je vsega skupaj domov pet »jurjev« in jih našla v jopico, ki jo je nosila na sebi. Dobi jo neki dan dež in premočana pride domov. K zakurjeni peči dene suhi jopico in gre po opravkih. Ko se vrne vidi, da je jopica že skoraj zgorela, popolnoma pa so zgoreli »jurje«. To je dobiček neumnosti.

Zakaj pišemo o teh stvareh

Vprašali se boste, zakaj toliko pišemo o teh stvareh. Odgovor je kratek: Zato, ker je potreba. Mi hočemo dobro svojim bravcem. Mi vemo da prav svetujemo. Mi se zavedamo, koliko škode lahko prilarimo svojemu ljudstvu, če mu povemo vso resnico in če nas ono uboga. Zakaj se pišemo: Zato, ker hočemo, da hitro pride do polne obnove naših posojilnic, da pridemo spet do mira in reda, ki je predpogoj vsakega blagostanja.

Mi vemo, kaj pišemo. Zato ponavljamo: Obnova naših posojilnic je zagotovljena. Ponavljamo: Denar te varen v naših posojilnicah. Posojilnice bodo postopoma dale na razpolago denar vsakemu, ki ga bo potreboval. Ne bo ta prostost trajala samo nekaj časa, prostost bo vedno večja in postane popolna. Zadruga zveza je prejela v onem mesecu za posojilnice 129 milijonov dinarjev. Ta denar toče na deželo in kdor je res potreben, ga bo dobil. Treba pa je, da prepre-

čimo vse laži in vse zvihačnosti ljudi, ki kmečkemu stanu s svojo neumerjeno sebičnostjo samo škodujejo.

Novе vloge

Naj tudi na tem mestu posovimo, kar smo že v prejšnjih številkih »Domoljuba« povedali, da so nove vloge v posojilnicah vedno brez vsake omejitve na razpolago. Te nove vloge so prav tako varne kot stare, toda vedno izplačljive. Obrestujejo se tudi dobro, mnogo bolje kot stare.

Proč s krivimi preroki

Zato pa proč s krivimi preroki, ki so narobe govorili o hračkih vlogah in posojilih. Koliko je bilo ljudi, ki so dopovedovali vsakemu, kdor jih je hotel poslušati, da je vse izgubljeno. Nekateri ljudje imajo sploh veselje nad tem, da drugim jemljejo pogum. Ti krivi preroki so danes osramočeni, skušali pa bodo morda kateri še vzdrževati svoje prerokbe — iz trme. Ali bomo take kvaražugone poslušali? Povsod se dobe tudi zaklinjevalci, ki so vsakemu trdili z vso jazo, da ne bodo več nesli denarja, v domačo posojilnico. Ti bodo spoznali, da so v zmoti in da jih njih zakletev nič ne drži. Dosti je bilo tudi nergačev, ki se iz poklica obrežnejo ob vsako stvar. Tudi ti bodo počasi utihnili. Bog daj, da bi kmalu, ker bodo s tem najbolje popravili svoja dosedanja obrekovanja. Nobenega kraja tudi ni brez sitnežev, ki žive v vodnem strahu, kaj se bo zgodilo in ki plaše tudi druge ljudi. Ti so pritiakali v posojilnice kot gori imenovana ženica iz Prekmurja in delali nepotrebno nadlego. Tudi ti naj neso mirno nazaj denar v posojilnico in naj s tem popravijo svojo zmotu.

Zaupaj, toda vedi komu

Komu bomo torej verjeli? Krivim prerokom? Star pregovor pravi: »Zaupaj, toda vedi komu.« »Domoljub« ni še nihoga varal. Mnogoletni naročniki »Domoljuba« lahko to pričajo. V vsakem velikem vprašanju je kazal pravo pot. Lahko torej zaupate, kar vam danes piše.

Toda tudi sami, če preudarite kmetov položaj, boste prav tako spoznali, da je kmetova rešitev samo v tem, če drži ves kmečki stan skupaj. Kmet mora pomagati samemu sebi in

Ali nas še ni izučilo?

Vsi se še spominjamo one dobe, ki bi jo lahko imenovali »beg za zlatom«. Preko noči so se pojavili dotlej neznaní očečevalci ljudstva ter pod krinko različnih »samopomoči« molzli denar iz našega ljudstva. Ogromne vsote, ki so jih objubljali, so zamamile celo preudarne ljudi, da so špekulantom nasledili. Grozno je bilo razočaranje, ki so ga doživeli desetisočič, ko je časopisje grdo igro z ljudskim zaupanjem in ljudskim denarjem razkrinkalo in ko je slednjiš moral tudi oblast zaščititi ljudske koristi s tem, da je take »samopomoči« razpustila in postavila voditelje pred sodišče. Tako velika je bila tista nesreča, da bi jo mogli imenovati narodno nesrečo. Zdi se pa, da na take stvari prekmalu pozabimo, pa da kmalu spet nas sedemo prvemu, ki okoli motovili s sladkimi besedami in objubami.

Dobivamo vedno več vprašanj, kaj je z neko zagrebško zadrugo, ki razpošilja po Sloveniji v zanikni slovenščini tiskani list ter vabi gospodarje, da se pri tej zadrugi včlanijo. Zadruga se skuša posluževati naših gasilskih ter celo prosvetnih društev, da bi prirejala javna predavanja o tem »novem« zavarovanju. Obrabili smo se na strokovnjaka, ki nam je podal sledeča pojasnila:

Veramon-evitek z 2 tabletama

Ta zavoček zmore odlež vsake. Zrosimo napravite poizkus in prepričali se boste o naglem učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi ran.

VERAMON

Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami.
Ovitek z 2 tabletama

9. br. 28.409 od 4. oktobra 1937.

vsem svojim sotrpincem. Zato mora držati kmečko gospodarstvo skupaj, zato mora tudi kmečki denar v skupno domačo posojilnico. Če bomo znali držati skupaj, bomo tudi prišli do boljših časov.

Pesnik je zapisal resnično besedo, ki velja tudi o kmečkem stanu:

»Vse orožje eno vam pomaga,
bratovska je sloga to orožje.«

VINO pristno in poceni dobite pri
Centraint vinarni
v Ljubljani

† Kanonik dr. Mihael Opeka

Dne 26. februarja 1938 je po daljšem bolehanju v Ljubljani umrl stolni kanonik gospod dr. Mihael Opeka. Pokojni gospod kanonik je bil 12 let stolni pridigar in 18 let učitelj govornišтва za bodoče duhovnike-dušne pa-

stirje. Poleg tega je izdal 22 zvezkov svojih govorov v tisku. V mladih letih je bil pokojni gospod tudi pesnik in po smrti Fr. Lampeta celih 12 let urednik »Doma in sveta«. Mrtvega gospoda kanonika so pretekli ponedeljek pripeljali iz Ljubljane na Vrhniko, kjer so ga naslednji dan spremili k večnemu počitku. Naj bo Vsemogočni ranjkemu gospodu obilen plačnik, preostale pa tolaži Bog!

prav nič izpremeniti, ne glede na to, da sploh nima pravice za sodelovanje pri cenzitvi, temveč bi lahko položaj za zavarovanca celo poslabšal.

Poleg tega se ti ljudje poslužujejo načina, ki jih je treba s stališča gospodarske poštenosti najstrožje obsoditi. Tako na primer agitirajo s trditvijo, da prave zavarovalnice zahtevajo mnogo višjo premijo, kot je to potrebno, da si z ljudskim denarjem ustvarjajo razkošje, zidajo palače, vzdržujejo ogromno uradništva in imajo bogato plačane uprave. — Take trditve so zlobna zavijanja. Saj je vsakemu človeku jasno, da predstavlja premoženje zavarovalnice le zanesljivo jamstvo, da bo zavarovanec do svojih pravic brezpogojno prišel, ako ga zadene nesreča. Samopomoč pa je po svoji zgradbi nemanlj, ki veliko obljublja, a nima nobenega jamstva, da bo mogel kdaj obljubo izpolniti.

Cela stvar se je skubala v Zagrebu in jo skušajo pri nas pripeljati predvsem pod geslo zadrugištva, ker vedo, da v Sloveniji zadrugišna ideja zmaguje. Toda smisel za zdravo zadrugištvo je pri nas tako močan, da si bomo znali že sami pomagati, kadar bomo smatrali, da je to potrebno.

Menimo, da je stvar oblasti, da koristi našega ljudstva pravočasno začeti.

NAZNANJAMO

da je že prejela ogromne množine pomladanskega in letnega blaga ter ga prodaja v povečanih prostorih največja domača trgovska hiša v Jugoslaviji - Stermecki - Celje št. 22. Prodaja ga po tako nizkih cenah, da se izplača vsakemu kupcu iz Slovenije priti v Celje; ako mu je to osebno nemogoče, naj piše po nov cenik in vzorce, kar bo le v njegovo korist.

KAJ JE NOVEGA

DOMAČE NOVICE

d Zanimiva kmečka oheet. Ono nedeljo popoldne je bila v Kranju nenavadna gostija, in obenem vesel odmev znanih šenčurskih dogodkov. G. dekan Matija Škrbec je namreč poročil v Kranju g. Vinča Kosa, posetnika v Voklem pri Senčurju z gđč. Marijo Šorn, hčerko posetnika v Prebačevem pri Kranju. Nevestina priča je bil g. Janez Brodar, bivši narodni poslanec, ženinova priča pa g. J. Loboda iz Dola. Kakor je iz imen razvidno so bili vsi tako g. dekan kakor tudi ženin in nevesta z obema pričama zaprti ob znanih šenčurskih dogodkih, nevesta je okusila sicer le kranjske zapore, vsi drugi pa so trpeli v belgrajski »Glavnačie. Na gostijo so bili povabljeni vsi bivši »zločinci« šenčurskih dogodkov. To je bila kmečka oheet.

d Nad 88 milijonov so plačali do 25. februarja slovenski kmetje-dolžniki Priviligirani agrarni banki.

d V narodni skupščini v Belgradu nadaljuje s proračunsko razpravo. V načelu je bil proračun že sprejet s 13 glasovi proti 96. Nasprotnikom vlade, ki se v glavnem rekrutirajo iz pristašev nekdanje JNS diktature pod

Uzunovičem, Jeftičem, Srskičem in Zivkovičem, že pohaja sapa, ker vsak dan bolj prihajajo do spoznanja, da bodo volitve nje prej vrgle kakor pa oni vlado. Nekateri sedaj samo še preiščujejo, kako bi še pravočasno prišli na tisto stran, ki bo pri volitvah zmagovita. Na seji oni četrtek je bil velikega priznanja deležen naš voditelj dr. Anton Korošec, ko je vsa skupščina ob govoru ministra dr. Cvetkoviča odobrvala njegovo modro notranjo politiko. Tudi sicer je minister Cvetkovič v svojem govoru pokazal, da resna kritika mora priznati, da je sedanja vlada vse drugače znala urediti in izboljšati politične in gospodarske razmere v državi, kakor pa cela vrsta prejšnjih vlad, ki so samo stikale, kje je še kak nasprotnik, ki jih ovira pri »delu«. — Slovenski jns-arski poslanci v skupščini večidel le blatijo naš narod in zapravljajo naš in svoj ugled.

d Ministrski predsednik dr. Stojadinović je odpotoval v turško Ankaru na zborovanje zunanjih ministrov Balkanske zveze.

d Da bi se ne zmotili. Novo milijardo dinarjev bo letos porabila vlada za javna dela. Prvo tako vest je prinesla sarajevska »Pravda«, ki je glasilo JRZ za Bosno. List ne

Prosveta v Sloveniji

razlaga pedagoškega načrta, za katere bo po-
trošenega toliko denarja, kakor tudi ne pose-
je po kakšnem ključu se bodo javna dela razde-
lila na posamezne pokrajine v državi. Pri
prejšnjih javnih delih je bila Slovenija močno
pokrajana, pa se nam zdaj združuje up, da se
bo ta krivica lepo popravila.

4. **Školstvo.** Školstvo se ukvarja in grebu in
ga opremiti starejše skole in osiastice Šumbarja.
Izvedeli so, da je v vasi Vajkci umrl bogati
posestnik Kukančič, katerega so pokopali v
vsemu dragoocenosti, kar jim je nosil na
prestiž. Čigraji so se ponotič opremiti na grob,
ga odpraviti, odprti krsto in truplo opizniti,
da niso očiščeali na tih stekli. Pa jim vraga
je ni bilo nobene, temveč so odpravili tudi pu-
ševinarstvo krsta. Koga truplo pa so vlekli v
sodbo in ga nato zakopali v grob. Sodišče je
obsojilo skrajno nevarnega na pol leta zapir-
jele.

4. **Eastonovk iznova leta.** Izvaja leta in Ju-
goslavije je v zadnjih mesecih nekrotična os-
mila. Najbolj je prizadet nekoli lea, ki ga ima
naša država najpogostejša. Anglija, ki je
bila do nedavnega eden najbojšeji trgovci, je
skrajno prenehala kupovati naš lea. Čeprav se
se čene na angleščinem tega zadržala skrajno
in detektivno, še vedno ni kupov. Nekaj posko-
nega je v Italije. Tam je skoraj povprečje
po našem lea velika, vendar so naši izvozi-
niki povesnili, kar opozarja na povesniti s
strani Italije se ni prejelo tako, kakor bi se
vzavilo hotel. Le Španija se posevja na tega
kot našim trgovci.

4. **Novo lešiče pravnega so se dal odzvali**
pri Erika v Španiji. Dovoljenje za izkrajevanje
je dal lešičer Julius Nemerichler, nadgo-
dnar na posestvu kmetu Leonentu Oveskal-
kija (dvoj tajec) Lukovskih je pošiljal stro-
kovnjaka, ki se pregledal kakovost pravnega
in zasebnost lešiči. Ker so preiskave dale
zelo dobre upok, so se izkrajevanja že začela.
Pravni pravnega bo ceniti, kar kaže v nepo-
sredni bližini ruševine Domova.

4. **Krajina organizirana invelobolnega**
sitiranja je obsevana 17. februarja v Ljub-
ljani pod predsedanjem Mladca. Krajina
odstrani lea zdaj 30% črncov, od teh 36% možnih
je 124 črncov, vojaki voh. Le dvajset let traja
lea izvedevanje na nov organizirani način, ki ga
bo šele sodarja vinda izvedevanje.

4. **Školni odbor Zdravstva trgovcev v Ljub-**
ljani je ugostovl, da trpi ljubljanska trgovina
zaradi posebnosti mestnih trgovca in vna-

Pa stano 1. novembra 1937 je bila šol-
stva v Sloveniji taka-le: Ljubljani št. je 800,
med njimi 13 zasebnih, kasnih šolskih št. je
521, št. za slupe 1, za glasbeno 1, za mali
zadrževanje otroci 2, muška vzgojilašča 1, kolesa
postava so 1, nastavnih št. je 20, možnih 20.
Osnovnih učiteljev je 34, učiteljev pa 24. Vsega
št. je 961 šolskošolskih in njih strovnih
odm. učiteljev je 4098. Vsi ljudske šole
imajo 2833 učilna, vanjka in pa 1282. Učitel-
jev je 1226, učiteljev 2094, skupaj 4295 učilnih
leah. Učiteljev je 92.225, učilni 82.208, skupaj
185.523 učilni. V osnovni je 35 šolskih učiteljev.
Mednarodna šola: 28 učilnih in 8 na-
stavnih. Osnovne je na učilnih 133, za zaseb-
nih 28, skupaj 271. Vseh učiteljev št. št. je
1984, za učilnih je 8495, za zasebnih pa 1419
učiteljev. — **Šolske šole:** imajo 14 do-
metnih učilnih št. v 11.262 učilni in 266 od-
delkih. Poleg tega so še 4 mednarodne v 1130
učilnih. Delovna učilništva sta 2 v 170 učilni.

4. **Školni odbor Zdravstva trgovcev v Ljub-**
ljani, vendar pa kaže mestna občina dobro
vino, da vedno odpravi. Trgovci pravnega
svojih vindi, da se je mnogo trudila za iz-
boljšanje pogodbenih razmer. Slovenski
trgovci pravnega uspešno prizadevanje in-
pama dr. Adžiča v pogledu odvisnega de-
lovanja Mestne hranilnice ljubljanske. Zdr-
avstvo slovenskih trgovcev se združuje ban-
ski upravi za podporo v borbi proti kro-
njačjem.

4. **Pri zaprtju št. po pri storitvah v predevi**
vreme zjutraj so večje bozavce narave
»Frana-Josef« vode.

4. **IX vendar se v Sloveniji ribe tako dra-**
ga. Nad 40 vagnov se neprodanih rib od-
mrznjega velikega lea imajo po naših dal-
nostnih krajih. Ribarske zadruge si zdaj
niso prizadevanje, kako bi vse to blago spro-
stilo na taji trg. Predvsem so skrbneje te za-
druge razmišljati na osnovi mednarodnih ve-
lesejnih, kakšna bo naš drugim tudi v
Leipzigu v Španiji. Delavnost slednje spravi-
teli svoje ribe tudi na balgarski trg, kamor
to zdaj mnogi izvažajo Grki in Turki. Sode-
lovski hoteče niso tudi na mednarodnem sej-
nu v Pisevici, poleg tega pa bodo svoje ribe,
predvsem na domači, bolninski in portugal-

— **Strakovnih šol je 6;** to so gospodinj-
ske šole. — **Gledališče:** Prodanih vstop-
nic v obeh gledališčih v Ljubljani in Mariboru
je bilo 227.137. V pretekli sezoni je bilo 21
opernih, 17 opernih, 1 balolet in 43 dram-
skih predstav; vseh predstav je bilo 630. Poleg
tega imamo še 6 dištantnih odrov v 118 pred-
stavah. — **Kulturne prireditve:** Bak-
ša je od 1. januarja do 31. oktobra 1937 3515
Udeležilo se jih je 751.000 oseb. — **Kine-**
matografi: 53 kinematografov s 15.000
predstavami je obiskalo 1 milijon in pol oseb.
— **Radio:** Narodnikov je 14.921. Oddajnih
ur je bilo 2911. — **Društva:** V Sloveniji je
133 zvez in centralnih organizacij, 4556 samo-
stojnih društev, 1125 podružnic in 431 ods-
kov. Med temi je 647 prosvetnih in kulturnih,
232 pevskih in glasbenih, 43 znanstvenih in
umetnostnih. — **Knjižni c je 2332 v milijon**
in pol knjigami.

4. **Školni odbor Zdravstva trgovcev v Ljub-**
ljani, vendar pa kaže mestna občina dobro
vino, da vedno odpravi. Trgovci pravnega
svojih vindi, da se je mnogo trudila za iz-
boljšanje pogodbenih razmer. Slovenski
trgovci pravnega uspešno prizadevanje in-
pama dr. Adžiča v pogledu odvisnega de-
lovanja Mestne hranilnice ljubljanske. Zdr-
avstvo slovenskih trgovcev se združuje ban-
ski upravi za podporo v borbi proti kro-
njačjem.

4. **Pri zaprtju št. po pri storitvah v predevi**
vreme zjutraj so večje bozavce narave
»Frana-Josef« vode.

4. **IX vendar se v Sloveniji ribe tako dra-**
ga. Nad 40 vagnov se neprodanih rib od-
mrznjega velikega lea imajo po naših dal-
nostnih krajih. Ribarske zadruge si zdaj
niso prizadevanje, kako bi vse to blago spro-
stilo na taji trg. Predvsem so skrbneje te za-
druge razmišljati na osnovi mednarodnih ve-
lesejnih, kakšna bo naš drugim tudi v
Leipzigu v Španiji. Delavnost slednje spravi-
teli svoje ribe tudi na balgarski trg, kamor
to zdaj mnogi izvažajo Grki in Turki. Sode-
lovski hoteče niso tudi na mednarodnem sej-
nu v Pisevici, poleg tega pa bodo svoje ribe,
predvsem na domači, bolninski in portugal-

4. **Školni odbor Zdravstva trgovcev v Ljub-**
ljani, vendar pa kaže mestna občina dobro
vino, da vedno odpravi. Trgovci pravnega
svojih vindi, da se je mnogo trudila za iz-
boljšanje pogodbenih razmer. Slovenski
trgovci pravnega uspešno prizadevanje in-
pama dr. Adžiča v pogledu odvisnega de-
lovanja Mestne hranilnice ljubljanske. Zdr-
avstvo slovenskih trgovcev se združuje ban-
ski upravi za podporo v borbi proti kro-
njačjem.

Vzajemna posojilnica
v Ljubljani poleg »Dolca«
audi za vlogo polno varnost 4% do 5%
in jih obrestuje po 4% do 5%
ter vsak čas izplačuje = Kdo neče vlagati
denar v domači posojilnici, naj ga vlogo pri
Vzajemni posojilnici
Poslujte se Družna »Vardovalnega kroška«

KULTURNI KOTIČEK

Se o šovinizmu

Stojan Vraz (1841—1892), in Carovca pri
Ljubljani, umrl v Ljubljani, je v zadnjih mesecih
državnega zlagal pesmi v slovenskem jeziku,
pomenje pa je predel v slovenski jezikovni knjig.
Postal je glavni pesnik državnega gibanja. Leta
1889 je izdal slovenske narodne pesmi, ki so
prva slovenska knjiga v gibanju. Najo pa so izšli
Družbije, Glas in državne šovinizma in Črnil-
i taborca. V vseh pesmih in spominja svojega
vojvotnega kraja in svoje domovine. Šovinist je
nove narodne pesmi, ki pa so izšli šele po upo-
gredi umrl Vrazom se pri nas ni mogel razviti,
sej ni imel kovanca in nihče ni bil na Vra-
zom. Novejši in prešli k Vrazom. Nekajkrat so
se v zadnjih letih gibanja videli v Vrazom
in Severca različni pot in šovinistični postil-

4. **Školni odbor Zdravstva trgovcev v Ljub-**
ljani, vendar pa kaže mestna občina dobro
vino, da vedno odpravi. Trgovci pravnega
svojih vindi, da se je mnogo trudila za iz-
boljšanje pogodbenih razmer. Slovenski
trgovci pravnega uspešno prizadevanje in-
pama dr. Adžiča v pogledu odvisnega de-
lovanja Mestne hranilnice ljubljanske. Zdr-
avstvo slovenskih trgovcev se združuje ban-
ski upravi za podporo v borbi proti kro-
njačjem.

Vzajemna posojilnica
v Ljubljani poleg »Dolca«
audi za vlogo polno varnost 4% do 5%
in jih obrestuje po 4% do 5%
ter vsak čas izplačuje = Kdo neče vlagati
denar v domači posojilnici, naj ga vlogo pri
Vzajemni posojilnici
Poslujte se Družna »Vardovalnega kroška«

sekirami tolčki po vepru. Toda vse skupaj je malo pomagalo, kajti voper je podrl vsakega, ki je prišel v njegovo bližino. Šele vsakemu ušitelju se je posrečilo vepra ubiti s štirimi strelji iz vojaške puške. Ko so vepra stehali, je imel nekaj nad 300 kilogramov. Njegovi okli so bil dolgi po 15 centimetrov.

d Pri težki stofici, napetosti, glavobolu zaradi zaprtja, očisti ena do dve čaši naravne »Franz-Josefove« grenke vode prebavne organe. »Franz-Josefovo« vodo lahko jemljejo tudi bolniki, ki leže in jo imajo za dobro.

Reg. po mta. ooc. pol. in nac. zdr. S. br. 13483, št. V. 22.

d Dekletom, ki silijo na jug! Ze dolgo časa je imel tam razpredene svoje zločinske mreže Panta Markovič, lastnik treh nočnih zabavalnic v Bitolju. Z mamljivimi ponudbami je zvaljal dekleta v svoje prostore in jih potem upropaščal. Vse to se je dolga leta dogajalo. Odkrili so pa zločin šele nedavno, ko je prišlo neko zlorabljeno in propadlo dekle na policijo in izpovedalo svojo žalostno zgodbo.

d 200 kg teško blagajno se odnesli tatovi iz poštnega urada v Podomlju na polotoku Pelješcu. Vlomilci so ponoči vdrlj v urad in poskušali s ponarejenimi ključi odpreti blagajno. Ker jim to ni uspelo, so blagajno kljub izredni teži 200 kilogramov enostavno odnesli in z njo vred kakih 12.000 dinarjev. Zanimivo je, da se je v istem poslopju vršila tisti čas zabava, ki je trajala pozno v noč. Repot in godba sta bila za vlomilce kakor nalašč.

Daš po ispuhtevanju telosa teboj za trajno odpravo **Senepeca**. — Varuje obutev in porile. Zadržuje v lekarnah, drogerijah, parfumerijah in silnih trgovinah. — Drogerijska JANCIGAJ, Ljubljana, Krekov trg. (Reg. mta. var. zdr. 31.310)

d Lahkoverne žrtve. Pred ljubljanskim sodiščem je stal neki Stefan Kovačec. Ta se je pri svojih obrtnih sileparijah posluževal zvišaje, da je svojim žrtvam ponujal manvredne prstane po 5 din za pristno zlate z briljanti. Te prstane je pri žrtvah zamenjaval za zlate. Svoje žrtve, tako učiteljice, poštne uradnice in druge nameštence je poiskal v Mariboru, Celju in v Ljubljani, od koder je bil za več let izgnan. Kovačec si je pač izbral še mnogo več žrtev, ki niso hotele policiji izramote prijaviti, da so lepo naslede premetenemu sileparju. Slabe, 5 din vredne prstane je zamenjaval za vredne od 100 do 300 dinarjev. Približal se jim je na ulici, jih lepo nagovoril in začel zatrjevati, da je našel ta prstan z briljanti prav sedaj-le na cesti. Mudi se mu na vlak, zato ne more iti na poljijo. Prstan, tako je prepričan, je izgubila bogata židinja iz Zagreba. Dobro ga bo plačala. In lahkoverne žrtve so sileparja izročale svoje zlate prstane! Sodba je bila kratka: Stefan Kovačec je zaradi zločina obrtne prevare obsodjen na 10 mesecev in 10 dni strogega zapora ter v izgubo čestnih pravic za 3 leta.

d Proti jetiki. Pred dnevi je izšla prva letošnja številka glasila Protituberkulozne zveze v Ljubljani »Dele proti tuberkulozi«, ki prinaša nekaj zanimivih poročil o protituberkuloznem tednu 1937. Otvoritev tega tedna je bila najpomembnejša in naša najlepše izpeljana socialno-družabna prireditve. Pribečen je govor bana dr. Natlačenca o pomenu boja proti jetiki, ki tih in neopazno zalezajo svojo žrtev. Boj proti jetiki je tako važen, da bi morali pri tem sodelovati vsi, tudi občine, banovine in država. Banovina je

v preteklem proračunskem letu izdala neposredno za samo zdravljenje jetičnih 584 tisoč dinarjev. Za pobijanje jetike ima banovina skupno na razpolago znesek 600.000 dinarjev. Posebej piše o protituberkuloznem tednu l. 1937 dr. R. Neubauer, ban. poročevalec za pobijanje jetike. Približno vsak Slovenec je v tem tednu prispeval za pobijanje jetike 30 par. Članek dr. Fr. Debevca navaja razloge, zakaj se borimo proti jetiki. Na ozemlju dravske banovine umrje vsak dan 5 ljudi zaradi jetike. O cepivu proti tuberkulozi poroča dr. T. Furlan. Na kraju je več zanimivih poročil o delu proti jetiki pri nas in drugod.

d V Gorico-Traj iz v Padovo-Benečke, 4-dnevni romarski avtoizlet od 18. do 21. marca. Priglasite se za navodila pri »Družini božjega svetca«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

d Ciganska nadloga. Da so cigani velika nadloga za našo krajino, je znano daleč naokrog. V gornjem Prackurju je malo župnij, ki ne bi imele tudi ciginov. Delati nočejo, živeli bi radi, podpor ne dobijo in jim na tak način skoraj res drugega ne preostane ko latvina in na to se naši cigani dobro razumejo, o čemer bi vedela povedati dosti naša sodišča in orožniki, ki jim cigani dajejo izredno veliko dela. Stiri hiše so imeli cigani tud v vasi Kuštanovci. Pred kratkim so cigani ukradli meso nekemu kmetu. Orožniki so cigane drugi večer aretirali in jih privedli k občinskemu starešini. Domačini so se pa medtem zbrali ob ciganskih hišah in vse hiše zažgali. Ena vrata so celo zavezali in bi skoraj zgorelo deset otrok. Vsak cigan si je seveda hotel rešiti vsaj golo življenje, pa je več cigin in otrok ranjenih. Ko so namreč ti bežali iz gorečih hiš, so domačini nanje streljali s puškami. Četudi so cigani tako hudobni, vendar tak obračun z njimi obojamo. Oni ostanejo na vsak način v vasi in bodo še večja nadloga. In komče se je bati tudi ciganskega maščevanja.

d Našel je mrtvega v mlaki krvi. Oni potek popoldne se je odigral v graščinskem gozdu grofa Thurna pri Vitanju grozen zločin. Žrtev tega zločina je postal 40-letni lovski čuvaj Grabnar, službenec v gozdovih grofa Thurna. Bil je oskrbnik na teh posevkih. Prišlo je do nekih prepriev glode kole. Učitelj Zagažen Ivan je tedaj zasovražil Grabnarja. Te sovraštvo pa je kmalu priklopilo do vrhunca. Tedaj je učitelj Zagažen sklenil, da svojega nasprotnika umori. Ni pa hotel tega dejanja sam opraviti, pač pa je naročil dva

Perilo je hitro oprano

če vzameš vedno

SCHICHTOVO

TERPENTINOVNO MILO

...in za namakanje ženske hvala

mladoletna fanta iz Vitanja ter ju z denarjem podkupil. Oni petek okoli 1 popoldne sta ta dva mladoletnika pričakala za nekim drevsom lovskega čuvaja Grabnarja, ko se je vračel iz gozda. Ko se je Grabnar približal, sta planila nanj z noži ter mu zadala več smrtonovarnih ran v trebuh, v prsa in še drugam. Napadenec se ni mogel več braniti, ko je dobil prve vbovljaje. Nesrečni Grabnar je poskodbam podlegel. Moliica sta takoj po svojem zločinu zbežala domov. Svojemu ojetu sta prinesla novice, da sta pretepla v gozdu nekega pisanca. Oče je šel takoj v gozd ter našel lovskega čuvaja Grabnarja mrtvega v mlaki krvi. Policija je zaprla oba zločinstva mladoletnika, ki sta priznala svoje dejanje. Izpovedala pa sta, da ju je k temu naščuval učitelj Zagažen Ivan ter jima obljubil nagrade 1000 dinarjev. Učitelj Zagažen pa to odločno zanika. Vse tri so izročili okrognemu sodišču v Konjicah. Pokojni Grabnar zapušča sedem otrok in ženo. Bil je zelo priljubljen pri vseh, ki so ga poznali.

d Šest tednov še spi. Sarajevčanka Hajrija Čehaiš. Pred meseci se je poročila z železniškim uradnikom in bila srečna. Nekega jutra pa se ni zbudila. Spala je kar naprej.

Slovenci na kongresu v Budimpešti

Za Slovence je določen sledeči spored na mednarodnem evh. kongresu v Budimpešti:

V četrtek, 25. maja: v cerkvi sv. Elizabete ob 8 otvoritev, ob 10.30 I. zborovanje skupaj s Hrvati, ob 13.30 do 17.30 po želji ogled mesta z avtobusi; po večerji nastop k procesiji Sv. R. T. (kot gledalec in častilci na nabrežju Donave).

V petek, 27. maja: ob 7 maša in sv. obhajilo; od 9—11 ogled Marijet, oloka; ob 11 zborovanje Slovencev; kofilo ob 12; od 13—19 ogled mesta; od 20—21 molitvena ura.

V soboto, 28. maja: ob 7 maša in sv. obhajilo; čez dan prosto za ogled mesta in okolice; kder želi in naroči: izlet z ladjo v Ostrogon po Donavi; od 20—21 molitvena ura, govor; od 19 do 22 spovedovanja.

V nedeljo, 29. maja: Maše od 5—8. Po zaktrku odhod na Trg junakov, tam bo glavna maša ob 9. Po kosilu odprava priljaje v vagono; odhod k baziliki za sklepno procenijo; po sklepanju pobežnosti naravnost na vlak, ki odpeje ob 20

in bo v ponedeljek zjutraj v Ljubljani pred odhodom vlakov domov.

Rozmarjem bomo pravočasno preskrbeli kongresno listino in objavili pečni za naše pobežnosti. Kongresno knjižico bomo skušali preskrbeti slovensko, ali vsaj hrvaško, s praktičnimi navodili in malim madžarsko-slovenskim slovarjem.

Rozmarji naj se doma pripravljajo na kongres z molitvijo in vsakratnim prejemom sv. R. T. v namene kongresa.

Priporoča se, da se čimprej odloči za udeležbo in prigrabi (sopnim uradom ali »Pušičkvc«) primerno število rozmarjev in bomo Slovenci častno izvršili svojo dolžnost do kongresa v sosedstvu ter se dostojno uveljavili v mednarodni javnosti kot katoličani.

Zveza za turški promet v Sloveniji (»Putnik«) Ljubljana in Maribor, kateremu oba štediljska odbora pomagata z informacijami, bo v kratkem razposlala vsem župnim uradom podrobne obvestila o sporedu in cenah romanja.

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

da so morali poklicati zdravnika, vendar ji tudi zdravniška sredstva niso pomagala. Šele po treh dneh se je za kratek čas prebudila in nato spet zaspala. Hraniti jo morajo na umeten način. Kaj je vzrok temu pojavu, zdravniki ne vedo. Dogodek je toliko bolj zanimiv, ker ima Hajrija popolnoma zdravo telo in njegov ustroj.

d Na otoku Visu so odkrili bakrene rude. Naši rudarski strokovnjaki so na otoku Visu odkrili, da se v gotovi vrsti kamena, ki ga je na otoku veliko, nahajajo neke rude, posebno baker. Kaj točneje je ni znanega, ker preiskave še niso končane. Neki rudarski strokovnjak pa je te dni odkril stare rimske topilnice bakra. Te topilnice je našel v rimskih razvalinah. Z analizo so ugotovili, da so stare rimske topilnice topile baker s pomočjo oglja. Geološke preiskave se nadaljujejo. Treba je ugotoviti, če je toliko bakrene rude, da bi se izplačalo izkoriščanje. Ker so našli stare rimske topilnice, to vsekakor priča, da so Rimljani vedeli za to rudo in da so jo izkoriščali.

d Pri zlati žili, bolečinah v križu, zastojih krvotoka jeter in nezadostnem izločevanju iz zotca, nastalih vsled zapeke, se dosežejo vedno odlični uspehi z naravno »Frauz-Josefov« grenko vodo. Bolniki radi jemljejo preizkušeno »Frauz-Josefov« grenko vodo in jo dobro prenesejo tudi pri večkratni uporabi.

Ogl. reg. S. Br. 180/37

d Poljedelskim delavcem se zvišali plače. Zdaj je v Vojvodini tisti čas, ko nabirajo delavce za poljedelsko delo. V smislu novih uredb so se že pričeli sestajati odbori, ki določajo višje mezde za poljedelske delavce, ker so se gospodarske razmere zboljšale. Poljedelski delavci bodo dobivali po 15 din na dan s hrano, brez hrane pa 25 din, poleg tega pa še enajstino žetve, žita ter druge dodatke. S temi pogoji so buje delavci zadovoljni.

d Bata začne tudi s cementom? Novo tovarno cementa zida znana tvrdka Bata v sremški vasi Krčedinu. Batovo podjetje je zadnja leta zgradilo okrog svoje tovarne čevljev in druge obutve veliko stanovanjsko naselbino za svoje delavce in uradnike. Tovarna je potrebovala velike količine cementa, pa je zato vodstvo prišlo na misel, da bi si podjetje zgradilo lastno tovarno cementa, ki ga bodo še obilo potrebovali za zidanje novih stanovanjskih objektov v Borovu. Banska uprava je Bati že

izdala dovoljenje za zidavo, istočasno pa je Bata tudi kupil zemljišče, na katerem bo stala tovarna. Rečeno je, da bo nova tovarna sprva proizvajala cement le za potrebe lastnika, kasneje pa bo svoje obrate razširila in prodajala cement tudi drugim zasebnikom. Če sodimo po primeru konkurence, ki jo je Bata uvedel v pogledu obutve, lahko pričakujemo, da bo tudi na tržišču cementa prišlo do večjih sprememb, zlasti v cenah.

d Obilen božji blagoslov. Zena, ki je počila že 30 otrok, živi v Zemunu in se piše Frančiška Valentič. Njen mož je reven in skromen delavec, soboslikarski pomočnik po poklicu. Kljub revščini, skozi katero sta se vse življenje morala prebijati, sta zadovoljna in vesela svojih otrok, ki jih je pri življenju ostalo le 7. Frančiška je rodila štirikrat trojčke, štirikrat dvojčke in desetkrat po enega otroka. Sedaj pričakuje še 31. Frančiška Valentič se je omožila ko je bila stara 16 let, danes pa jih ima 41.

d Pri volitvah obratnih zaupnikov v tovarni pletenin na Polzeli so dobili katoliški delavci 99, združeni nasprotniki pa 73 glasov. Ker so dobili zelenice največ glasov, jim pripada tudi glavni obratni zaupnik.

d Velike Ljubljane pošta še ne priznava. Če kdo piše komu, ki biva na ozemlju, ki je bilo priključeno Ljubljani, potem mora znakovati pismo z 1.50 din. Dotični sicer biva v Ljubljani in poštnina za Ljubljano znaša samo 1 din, toda za pošto kraji iz Ježice še niso priključeni, ker spadajo še k pošti v Ježici. Mišlimo, da bi bil čas, da bi se tudi pošta mogla prilagoditi novi upravni razdelitvi in da ni v ponos naše uprave, če politično priključitev k Ljubljani velja, poštno pa ne.

d Remarjem na evharistični kongres v Budimpešti. Sporočamo vsem, ki se nameravajo udeležiti romanja na 34. evharistični kongres v Budimpešti, da so bila pred dnevi odposlana navodila in prijavnice za romanje vsem oč. župnim uradom. Z ozirom na kratek prijavn rok smo uredili vse potrebno, da se rok prijave podaljša vsaj za 14 dni. Tozadevno bomo še poročali. — Priporočamo vsem, da se za vse podatke in potrebne prijavnice obratujejo na pristojne župne urade ali pa naravnost na poslovalnico Putnika v Ljubljani. Kranju ali Jesenice.

d Nečloveško maščevanje. Ker je pričel pri sodni razpravi proti njima, sta dva odpušena delavca s sekiro napadla in ubila stavbenega tehnika Stanka Dolničarja iz Kamne gorice pri Dolnicah. Dolničar je bil zaposlen pri tvrdki Dukič ter je nadzoroval gradnjo nove tkalnice in predilnice v Mariboru. Ono

soboto je napravil Dolničar smučki izlet na Pohorje v spremljavo magistratne uradnice Milke Gorupove. Ker sta se oba delavca bala, da bi ju Gorupova mogla izdati, sta umorila še njo. V boju med obema delavcema in Dolničarjem je bil en delavec ranjen in tako so prišli na sled povzročiteljem sramotnega dejanja.

d Prega št. Janž—Sevnica. Prometni minister je podpisal odlok, da sme železniško ravnateljstvo v Ljubljani v lastni oskrbi izvršiti polaganje železniškega tira na prog št. Janž—Sevnica in preureditev postaje Sevnice. Za to je določena vsota 4.655.244 din.

d Jajca kupčija. Kar 95 vagonov jaje smo v februarju prodali v Anglijo. Povprečno so prodajalci dobili za vsak kos po 47 par. Kupčija se bo še bolj razvijala, vendar bodo morali naši prodajalci cene nekoliko znižati, ker se je kot močna konkurentinja pojavila Madžarska, ki Angležem prodaja jajca za malenkost ceneje. Madžarska je sklenila v Angliji kupčijo za 100 vagonov jaje. Poleg Anglije je tudi Švica dober odjemalec jaje.

d Kdo je ukradel iz poštnega voza v Novem Sadu pred nekaj tedni vsote 400.000 dinarjev še danes ni ugotovljeno. Bili so to sami »jurjic«. Številke teh bankovcev so sporočili vsem denarnim zavodom v državi, da bi na ta način le mogla najti kakšna sled za tatov. V blagajno kamnoloma v Rakovici je te dni med drugim denarjem prišel tudi eden od ukradenih bankovcev. Ugotovili so, da je ta bankovec prišel od okrajnega načelnika v Novem Sadu, kdo pa ga je prinesel sem, pa še ni znano.

d Dobiški poštne uprave v Sloveniji. V letu 1936-37 so znašali poštni dohodki v celi Jugoslaviji 98 milijonov, v sami Sloveniji 28 milijonov, torej 28 odstotkov. Letos v prvih 9 mesecih proračunskega leta 1937—1938, t. j. od 1. aprila do 31. decembra 1937 so znašali kosmati dohodki v Sloveniji 56.051.000 din, izdatki pa 31.679.000 din, tako da znaša čisti prebitok že 24.272.000 din, torej že skoraj toliko kot je znašal vse leto 1936—1937. In vendar še danes nima Slovenija dobro ure-

Največja pustna tema na Nemškem je bil ta-le delavkar, ki je svojih 130 kil teže tudi prinesel na maškeračo

Ivan Novak

dentist v Ribnici

sprejema stranke zopet redno

jenih poštinih razmer, ker ne dajo dovolj kreditov za nujno potrebno pomožitev poštnege osebja in ureditev poštnege prometa.

d Vsem občinskim nameščencem je zvišala prejemke s 1. prilom 1938 mestna občina v Subotici.

d Smola slovenskega tovarnega avta. Tovorni avto Adolfa Simiča je pri pristanku z broda na breg Donave blizu Bezdana padel v vodo. Le malo je manjkalo, da ni pri tem utonil bralranec lastnika Simič ml. Na avtomobilu je bilo za 50.000 alkohola namenjenega za neko subotiško tvrdko.

d Nevesto so ukradli. V Karlovcu se je Nikola Dorečič zaljubil v mlado Maro in jo hotel vzeti za ženo. Vse bi šlo, če ne bi nevestin oče odrekel svojega pristanka in sili hčerko, naj se poroči z bogatim trgovcem Horvatom. Nikola pa se ni mogel sprijazniti z usodo. Dan prej, preden bi se morala Mara slovesno zaročiti s trgovcem, je z dvema prijateljema vdrl v Marino hišo, zvezal očeta ter odpeljal Maro s seboj. Nekaj trenutkov kasneje pa je domači hlapec našel starca zvezanega in od njega izvedel, kaj se je zgodilo. Poklical je sosede, ki so zasedli konje in se podali v zasledovanje »otmičarjev«. Ko so jih zunaj na cesti dohiteli, je prišlo do krvavega obračuna, pri čemer so bili vsi trije »otmičarji« z Nikolo vred ranjeni. Vendar pa je oče na prošnjo svoje hčerke odnehal in privolil v zakon Mare z Nikolo.

d 32 dijakov se izključili iz smederevske gimnazije v zvezi s škandalom, ki ga je povzročil oče nekega gimnazijca s tem, da je napadel in pretepel profesorico. Stroga preiskava je dognala, da so se bile med dijaki skrotile pravé zaroče proti profesorjem ter ni preostalo drugega, kakor stroge kazni. Med izključenim sta tudi dva sinova voditelja »Zborac« Mirerjac Mimitrija Ljotiča.

d Prelepe slike zastoj in navedila za romanje na Traat-Rab in k M. B. Zdravja v Split-Hvar, pošlje »Družina božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

NESREČE

d Lokomotiva ga je zadela v glavo. Dne 21. februarja zvečer se je železniški sprevodnik Frane Jančič iz Maribora peljal s torovnim vlakom iz Zidanega mosta proti Mariboru. Na industrijskem tiru tovarne za podpetnike v Gračani pri Zidanem mostu so hoteli pustiti vagon lesa za tovarno. Ko se je vlak ustavil, je skočil Jančič dol, da bi zadnji vagon odklopil. V tistem trenutku, ko je skočil z vagona, pa je pridrvel mimo osebni vlak iz Zidanega mosta. Ker je Jančič pri skoku na tla malo omahnil, so je nesrečno nagnil na sosednji tir in ko je v tistem hipu prihrumela mimo lokomotiva, ga je zadela z vso silo v glavo. Udarce mu je zdrobil lobanjo ter ga je vrigel pod tovorni vlak, kjer so ga našli tovariši.

d Pri premikanju vagonov na Zidanem mostu je šel 26-letni železniški dnevničar Zorjav Frane med dva odbijača železniškega voza, ki sta mu zmečkala desno roko v kolenca in mu jo popolnoma zdrobila.

d Vina je pogasilo motor. Nenavadna nesreča se je pripetila te dni neki dalmatinski jadrnici, ki je plula med otokom Hvarom in Bračom. Na ladji so bili veliki sodi vina. Na enem sodu so popustili obroč in sod je počil, vino pa se je razlilo po vsej ladji ter celo pogasilo motor. Ker je pihala huda burja, je

Jaz Vam varujem kožo!

Rdeča, hrapava in razpokana koža dokazuje, da Vaša koža nima dovolj odporne sile, da je torej slaba. Zato je potrebno, da jo krepčate in sicer z NIVEO. Kajti NIVEA vsebuje »Eucerit« in prodira skozi kožne tkunjice globoko v kožo, ji dovaja hrano, jo krepča in ji zvišuje odporno silo. Zato uporabljajte redno NIVEO, da hi Vam ostala koža nežna, mehka in gibčna kljub vlažnemu in hladnemu vremenu!

jadrnici grozila nevarnost. K sreči je prišel mimo parnik »Visc«, ki je odvlekel jadrnico do prve bližnje varne luke.

d S hišne strehe je padla v vasi Staja pri Igu 41 letna delavčeva žena Frančiška Janželj ter dobila hude poškodbe po glavi in telesu.

d Dvigalo mu je presekalo žilo. Delavec 32 letni Zakelj Franc iz Strazišča je opazoval v kranjski tovarni »Jugobrunac delavce, ki so prevažali premog. Nenadoma pa mu je padlo na glavo dvigalo, s katerim so delavci dvigali premog. Dobil je smrtno rano ob ušesih. Dvigalo mu je presekalo žilo, da se je na mestu zgrudil mrtev. Na kraj nesreče je prišel takoj zdravnik iz Kranja, ki pa je mogel ugotoviti le smrt.

d Smučarske nesreče. Ono nedeljo se je pri smučanju za celjskim okoliškim pokopališčem ponesrečil 36-letni sodnik okrajnega sodišča v Celju dr. Alojzij Finžgar. Pri padcu si je zlomil desno nogo v gležnju. Istega dne se je ponesrečil posestniški sin Kramer Miran in si zlomil desno nogo pod kolonom. Ko se je vračal 15-letni sin mestnega svetnika in učitelja v Celju Roš Franjo s smučanja, je na poledici padel in si zlomil levo roko v zapestju. Pri smučanju si je zlomil nogo sin Jožefa Dolničarja od Sv. Duha.

d Še dve nesreči. Ljubljanska bolnišnica je sprejela dva ponesrečenca, ki sta budo ranjena. 26-letna delavčeva žena Hema Sivec s Koroške Bele je žagala drva, pri tem pa ji je leva roka zašla pod cirkularsko. Cirkularka je mladi ženi odrezala levo roko nad zapestjem. — V Voklem pri Kranju se je hotel voziti s tujim vozom 9-letni hišarjev sin Vinko Abčin. Po nesreči mu je zašla desna noga pod kolo, ki mu je jo zlomilo.

NOVI GROBOVI

d Še to s tresočil glasom sem zaznamoval, za smrt. Pri Sv. Križu pri Litiji so pokopali 94 letno Ano Komat, najstarejšo osebo v fari. — V Št. Vidu nad Ljubljano je umrla 46 letna Marija Zaveler, uslužbena kot dijaška kuharica v Zavodu sv. Stanislava. — V Cankovi v Slov. krajini je zapustila ta svet Eva Kerec. — V Skofljici je odšel v večnost znani mesar in gostilničar Alojzij Javornik. — V Škopiju je na veke zatisnila oči Sonja Sedmak. — V Št. Ilju v Slov. goricah so spremili k večnemu počitku Jožefo Bauman. — V Šmarju so pokopali poštno upraviteljico v p. Čilko Eliseit roj. Jamšek. — V Sp. Hudinji pri Celju je zapustil ta svet Rudolf Straus. — V Cerknici so djali v grob cerkovnika in karmosca Ivana Arharja. — Pri Devici Mariji na Jezeru v Mežiški dolini je odšel h Gospodu po večno plačilo župnik in dekan g. Matej Riepič. — Na Jesenicah je zapustil solzno dolino kovinar Mihael Oblak. — V Šmarju pri Ljubljani je odšel v večnost posestnik in gostilničar Anton Škerjanc. — V Podgorcih pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji je umrl bivši stavbenik Fran Lah. — V Dražgošah je zapustil solzno dolino posestnik Peter Frakelj. — V Zgor. Šiški je umrl ključavničar Unk Mihael. — V Kamniku je zapel mrtvaški zvon Ivanki dr. Schmidtovi roj. Trpine. — V Ljubljani so odšli v večnost: veter. major v p. Franc Rebernak, žena pl-smonoše Josipina Božič, soproga viš. davčnega upravitelja v p. Avgusta Ruda roj. Böhm, Julija Maurer roj. Silly, banovinski služitelj Alojzij Vašič, delavka tobačne tovarne Ivana Jenko roj. Seme in uradnik TPD v p. Franc Kiefer. — Naj počivajo v miru!

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v »Domoljubu«!

RAZGLED PO SVETU

Bratomorna vojna v Španiji

Pariski časopis L'Oeuvre poroča, da bodo Italijani v kratkem odpeljali 15.000 svojih prostovoljcev iz Španije v domovino. Zadnji uspehi generala Franca pri Teruelu dovoljujejo delni umik italijanskih prostovoljcev. Umikale se bodo čete pehote, pač pa bodo ostale tehnične čete v Španiji. List pravi nadalje, da bo ostalo v Španiji še kakih 90.000 Italijanov in 10—20.000 Nemcev. Italijanska vlada je že navela tovrstne ladje družbe Cosulich in Lloyd Triestino za prevoz čet. — Te vesti se nam vidijo precej neverjetne.

Že zadnjič smo pisali, da so nacionalisti zopet osvojili Teruel in se nato pomaknili še okrog 10 km od tega, sedaj popolnoma porušena mesta proti vzhodu in jugu. Nacionalisti so v bojih za Teruel od 5. do 22. februarja ujeli

16.298 komunističnih vojakov, pokopali pa 9753 sovražnikovih trupel. Strašno!

V Barceloni je imela 25. februarja komunistična španska vlada sejo, na kateri je bilo sklenjeno, da se vse razpoložljive republikanske sile vržejo na fronto pri Teruelu, kjer postaja nacionalistični prodor vedno bolj nevaren. Komunisti domnevajo, da namerava nacionalistična Francova armada prodreti od Teruela proti morju in napasti rdečo Valencijo. Trdijo, da je v Barceloni mnogo polkov, ki od začetka državljanske vojne niti enkrat niso bili na bojišču. Komunistične oblasti so storile primerne ukrepe, da ne bi prišlo do upora teh vojakov, ki so mislili, da jim ne bo treba nikdar na bojišče in da bodo delali »red« do konca državljanske vojne samo v ozadju.

Vojna na Daljnem vzhodu

Japonsko-kitajska vojna gre svojo pot naprej. Japonci uradno poročajo, da so pričele njihove čete nov napad v pokrajini Šanši, in sicer z nekaj sto tanki. Na kitajski strani se bori več stotisoč mož, ki se trudijo, da preprečijo nadaljnje japonsko prodiranje v južne kraje.

Od začetka sovražnosti na Kitajskem — tako trdijo Japonci — so Japonci izgubili 72 bojnih letal, Kitajci pa 302. Pri zadnjem

velikem letalskem dvoboju nad Hankavom je prišlo do spopada med 11 japonskimi bombniki in 40 kitajskimi aeroplani sovjetskega izvora. V borbi so baje izgubili Japonci 3 letala, Kitajci pa kar 30.

Japonske čete so dosedaj na severnem Kitajskem zasedle ozemlje večje kot 700.900 kvadratnih kilometrov (skoraj tri Jugoslavije), medtem ko so na srednjem Kitajskem pridobile že nad 100.000 kv. kilometrov

KATOLIŠKA CERKEV

Samozgodovinsko se zaletujejo v papeža in svetovne cerkev. Po najnovejšem letopisu je danes prebivalstvo sveta takole razdeljeno po verah: V Evropi je vsega skupaj 435 milijonov kristjanov ter 32 milijonov mohamedanov. Med kristjani je 202 milijona katoličanov. V Severni Ameriki je kristjanov 108 milijonov, med njimi 52 milijonov katoličanov. Vernikov drugih nekrščanskih ver je v Severni Ameriki 21 milijonov. V Južni Ameriki je med 74 milijoni kristjanov celih 72 milijonov katoličanov. Poleg teh je le en milijon ne-kristjanov. V Afriki je le 14 milijonov kristjanov ter 125 milijonov ne-kristjanov raznih ver. Tako ni čuda, če je v Afriki tako odprto mislonsko polje. V Aziji je razlika med kristjani in ne-kristjani še večja. Kristjanov je le 27 milijonov med celotnim prebivalstvom Azije, ki znaša 997 milijonov. Med kristjani pa je največ katoličanov.

ITALIJA

s Drobil. V Podgori pri Gorici je umrla 64-letna Terezija Terpin, žena bivšega občinskega obhodka. — Nekaj kmet med Spodnjo Idrijo in Otaležem je okrog novega leta v svojem studencu zasledil svetle kapljice živega srebra. Podstavil je škaf in ponovil se je do godek, ki je dal podlago današnjemu idrijskemu mestu. V škaf se je nateklo živo srebro. Sedaj vse to raziskuje rudniška komisija. — V slovenskem Solkanu so dobili novega župnika; piše se Natale Chianig. — V Trstu je umrl bivši deželni poslanec in učitelj v p. 80-

letni Jožef Pertot. — V Solkanu je najdena granata hudo poškodovala tri 12 do 13-letne fante: Vladimirja Skompareta, Stanka Zgubina in Davida Doljaka. — Blizu Tolmina sta se ponesrečila na isti način 24-letni Janez Leban in 27-letni Franc Rutar; prvi je bil takoj mrtev, drugega so pripeljali v bolnišnico, a bo težko okreval. — Nove orgle so dobili v Kostanjevici. — Iz Pule izvemo, da je prišla na prefekturo pritožba organista v Lindaru pri Pazinu, ki prosi od pokrajinske oblasti zaščite proti občini Pazin, ki mu je zagrozila, da mu bo odednala letno podporo 300 lir, ako bo še nadalje hodil v cerkev spremljevat na orglah petje med službo božjo. Petje je v hrvaščini in so ga tako cerkvene kakor tudi državne oblasti v izvajanju prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Italijo radevolje dovolile. Pritožba pravi, da so organistu zagrozili celo s policijskim zaporom, ako bi se zapovedi ne uklonil. Pokrajinska nadzorna oblast bo stvar sedaj preiskala in bo podrejene oblasti, ako se izkaže, da so navedbe organista resnične, brez dvoma poklicala na odgovor, ker delujejo proti pomirjenju duhov, ki ga italijanska vlada izrecno želi po Julijski krajini.

AVSTRIJA

s To in ono. V Lipi so pokopali upokojenega železničarja Jerneja Tomažoja. Ni bil nikdar podlaga tujčevi peti. — V Hodišah je umrl Valentin Zausnig. Rajni je bil svoječasno stalni spremljevalec pokojnega dr. Brejca na lovu, ko je stanoval v Celovcu. — V Zgornji Veseli je odšel v večnost 88-letni Valentin Einspieler. Pokopali so ga v Bilčovsu. — Ve-

liko zanimanja je vzbudil pretekli teden po vsem svetu govor avstrijskega ministrskega predsednika Šušnika. Jedro njegovega govora je bilo, da hoče ostati Avstrija, četudi je stopila zadnji čas v prijateljske zveze z Nemčijo, za vsako ceno svobodna, neodvisna država. Da avstrijski hitlerjevci ne mislijo tako kot kancler Šušnik, kažejo velike demonstracije, ki so jih te dni priredili v mnogih avstrijskih krajih, zlasti v Gradcu, v katerem je 80 do 90 odstotkov hitlerjevskega duha, ki se vedno bolj širi, zlasti med mladino. In tako se lahko nekega dne zgodi, da večina avstrijskega prebivalstva ne bo taka, kot želi dobri kancler Šušnik, ampak taka, kot hoče vodja celokupnega nemškega naroda g. Adolf Hitler.

ANGLIJA

s Dosedanji zunanji minister Eden, ki se glede sporazuma z Italijo ni strinjal z ministrskim predsednikom, je odstopil. S tem je omogočil takojšnja pogajanja Anglije z Italijo, ki so se že pričela. Eden je zastopal stališče, naj se prej razčisti špansko vprašanje, kar mu ni uspelo. Pričakujejo, da bo Anglija sedaj priznala Abesinijo kot italijansko last in Mandžukuo kot samostojno državo, ter skušala doseči prijateljstvo Italije. Za Edenovega naslednika je imenovan lord Halifax, prijatelj Nemčije.

RUMUNIJA

s Volitve za novo ustavo so bile te dni. Vskodno je moral voliti in sicer javno. Glasovalo je kar 93% volilcev in sicer 4.295.308 za ustavo in 5415 proti njej. Po tej ustavi se med drugim ukine dosedanje narodno predstavništvo in senat. V novo skupščino bodo volili volilci, ki so vsaj 30 let stari. Volitev je tajna. Uvedena je tudi ženska volilna pravica. Torej je nova ustava v tem pogledu precej moderna. Drugače pa imata tako skupščina kakor senat približno toliko zakonodajne moči kot naš banovinski svet.

AMERIKA

s Od poroke v smrt. V cerkvi sv. Jožefa v Rockdale Joliet Ill. sta bila v februarju poročena 30-letni Fred Verbič in 25-letna Ljuba Kohakovič. Kmalu po poroki sta se novoročena odpeljala z avtom proti Chicagu na obisk sorodnikov. Blizu Lockporte je pa avto zadel v nekega drugega. Nevesta in družica sta kmalu po nesreči vsled poškodb umrli; ženin in tovariš pa se zdravita v bolnišnici. — V Millvale Pa je umrl Dominik Završek iz Krške vasi pri Stični. — V Irwin Pa je odšel v večnost 78-letni Pavel Perko iz Poljan nad Škofjo Loko. — V Clevelandu sta umrla 71-letna Marija Znidaršič iz trebenjske fare. — Istotam je nanaglooma preminul Franc Jamnik iz Nove vasi pri Višnji gori.

DROBNE NOVICE

Velike demonstracije brezposelnih so bile te dni v ameriškem Njujorku.

Pridelek čita v Franciji pada, ker sili kmečko prebivalstvo vedno bolj v mesta.

Črez 4000 ljudi nad sto let starih je v Bolgariji.

15 milijard frankov bo dala Francija za izredno oborožitev.

Orjaške vojne ladje z 42.000 tonami je začela graditi Anglija.

PO DOMOVINI

Zveza bojevnikov v Ljubljani

pridei dne 6. marca spominsko proslavo v sledečem sporedom:

Ob 10 dopoldne v frančiškanski cerkvi v Ljubljani spominski govor za padle vojne tovariše v zvezi z obletnico smrti pok. kurata Franceta Bonača. Nato sveta maša za pok. Franceta Bonača.

Ob 11 v frančiškanski dvorani predavanje o bojevniki organizaciji, o spomenikih v vojni padlim žrtvam v raznih državah, o naših slovenskih vojni spomenikih, o spomeniku vsem v vojni padlim Slovincem na Brezjah. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike. Pred predavanjem bodo bojevniki zapeli.

Tea dne bodo enake proslave v Celju ob 9 dopoldne v kino dvorani »Ljudski dom« in v Mariboru v dvorani »Ljudske univerzice«.

Vstopnine ne bo in so vabljeni vsi moški, kakor tudi vse ženske ter odrasla mladina. Ta dan se bo po vsej Sloveniji sbiralo za spomenik neznanega vojaka. Nihče naj ne odreče prispevka.

Iz raznih krajev

Smartno v Tuhinju. Pretekli mesec smo pokopali ugledno gospodinjko Rotljo Petek iz Gradca, ki je umrla po budem trpljenju. Zapustila je moža in 7 otročičev. Bog naj jih tolaži! — Na Potoku je umrl daleč okoli znani Jernej Hacc. Znal je delati izvrstne plugje. S svojo pridnostjo je svojo družino lepo preskrbel. Naj mu bo zemlja lahka!

Leša. Če bi naša JRZ in njeni voditelji za Slovence nič drugega ne naredili kot to, da so omogočili našim denarnim zavodom poslovanje, so si zaslužili trajno hvaležnost. V nedeljo je po sedmih letih tudi naša hranilnica začela izplačevati vlagateljem denar. Upamo, da so se sedaj ljudje prepričali, da je strah o propadu denarnih združenj sedaj popolnoma prazen. V kratkem bo naša posojilnica priredila zborovanje, kjer nam

bo govornik iz Ljubljane razložil naše denarno gospodarstvo. Udeležite se tega zborovanja vsi!

Sv. Kriš pri Litiji. Naši časopisi so letos tudi v naši fari dobili precej novih naročnikov. Prav je tako! — Nekateri nezadovoljniki se pritožujejo čez naš občinski proračun. Zanimivo je, da kritizirajo proračun tisti, ki proračuna sploh ne poznajo. — Iz ruskega ujetništva se je po 22 letih vrnil Franc Božič iz Klanca. O tem, kako je v Rusiji ne mara nič povedati, značilno pa je, da se silno boji orožnikov. Samo to pove, da za vse na svetu ne mara več v Rusijo. — Umrla je 94 letna Ana Komat ravno tisti čas, ko se je možila njena vnukinja, zgledna dekle Rozalija Resnik. Kako je bila rajnica spoštovana povsod, je pokazal njen pogreb. Pokoj njeni duši! — Naši fantje namravajo povečati društveno dvorano, ki je res premajhna. Pomagajmo jim po svojih močeh! — Vina imamo še precej na prodaj. Nekateri pravijo, da naše vino ni dobro, ker je prekislo. Mi pa pravimo, da je dobro, če ga šlovec pije takrat, ko ga je potreben, to je za žejo. — Upamo, da bodo merodajni gospodje poskrbeli, da tudi naša hranilnica lahko začela izplačevati zamrznjene vloge. Če smo morali čakati že sedem let, bomo pa še nekaj mesecev potrpehli.

Bučka. Pod bivšim režimom nam je veter odnesel občino na oddaljeni Studenec in z njo tudi naše slovoče sejme. Pratikarji jih še vedno zaznamujejo za Studenec, v resnici se pa vrše v Bučki, vkljub temu, da je občina poslala na vse založnike »Pratike« popravilo še lansko poletje. Na Bučki so sejni 24. februarja, 25. aprila, ponedeljek pred kresom, ponedeljek pred sv. Mihaelom in 11. novembra. — Matijev sejem je dobro uspel.

St. Vid nad Ljubljano. V bolnišnici je umrla 46-letna Marija Zaletel, dijaška kuharica v Zavodu sv. Stanislava nad 13 let. Bila je vestna in pridna, da so jo vsi radi imeli. Svetnega veselja ni užila. Zato pa tem bolj upamo, da ji je Bog pripravil ob svoji strani večno veselje, saj je kot Marijina družbenka bila dnevno pri sv. maši in sv. obhajilu. Pred nekaj dnevi so jo odpeljali v bolnišnico v upanju, da bo tam ozdravela, pa že po petih dneh jo je rešila božja poslanka. V ponedeljek, 21. febru-

arja smo jo spremljali na kraj miru. Naj Ti bo, draga Minka, lahka zemljica, nas pa se spominjaj pri ljubem Bogu, kakor se bomo tudi mi Tebe v svojih molitvah.

Zagorje ob Savi. Zlato poroko sta obhajala 78-letni Janez Pirc in 72-letna Alojzija roj. Zarnik, roditelja enajstih otrok. Od 5 živih otrok sta sinova v tujini. Tri hčere, gospodinja odličnih krščanskih družin in sorodniki so spremlili zlatoporočence med slovesnim potrkovanjem v župno cerkev k sv. maši e sv. obhajilom. Ohrani ju Bog še mnoga leta! — Po hribih se čuti pomanjkanje vode vseh sahe zime. Studenci se suše, kapnice pa praznijo. — Lanska slaba letina se pozna tudi pri nas. Pomanjkanje žita je občutno in marsikateri gozdni parceli bo pela sekira, kjer je še edina rezervna.

knjige Mohorjeve družbe in »Bogoljuba«, zadnje leto pa je bil tudi poverjenik za »Domoljubac«. Pokopan je bil v četrtek, 24. februarja na pokopališču v Smartnem pri Kranju. Njegov lepi pogreb je pokazal, da naše ljudstvo spoštuje zavodne katoliške može. Naj v miru počiva!

Novo mesto. V Novem mestu je umrla po kratki bolezni usmiljenka sestra Milutina, stara komaj 34 let. Mnogi, ki so se pred par leti zdravili v ljubljanski bolnišnici, se jo bodo gotovo v vse hvaležnostjo spominjali. Kaj je za bolnika nežna tolažilna beseda, bo vedel vsak, kdor je ikal pomoči v bolnišnici in moral ležati v tretjem razredu, kjer največkrat celo po operaciji nima bolnik svoje postelje, v slabem zraku, poleg ihtenja sotrpilnov. Sestra Milutina je bila bolnikom angel tolažbe, vedno vesela, ljubezniva in nad vse dobra.

RAZNO

L. Ganghofer:

66

Martinij klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

Siva noč je ležala nad ogradom in s planin je mrzlo brilo. Ko je stopil Zigenot proti hiši, se je ozrl v smer, v katero se je bil napolil mladi planšar. »Teci, fant, teci!»

Temen je kipel v daljavi Untersberk pod nebo in črnemu jezeru podoben se je razprostiral Lokijev les pri njegovem znožju. Goličavo je ožarjal ognjiščni plamen, odbijajoč se skozi odprta vrata samotrice. Pri ognju si je dajal opravka brat Vampo, medtem ko je sedel Švajker v kotu s povešeno glavo in z rokami na kolenih. Ko se je bil vrnil domov in našel Ebervajna v samotrici, se je s solzami v očeh zgrudil pred njim na tla in poljubil rob njegove obleke. »Gospod, gospod! Slabo sem te iskal.« Potem ni prišla čez Švajkerjeve ustnice nobena beseda več. Iz njegovega topega mrčanja ga ni predramil niti pater Valdram, ki se je upehan in opraskan vrnil domov in se je mimo začudenega brata Vampota opotekel v svojo celico.

Tako je nastopila noč. Ebervajnov celico je razsvetljevala smolnica. Huce je ležal s sklenjenima rokama pod licem in s svetlimi očmi gledal meniha, ki je sedel pri plamenici na nizkem čoku s pisalom v roki in s pergamentnim listom na kolenih. Ebervajn je pisal bavarskemu vojvodi poročilo, ki naj bi ga mu nesel mladi planšar. Toda pogosto mu je zastalo drseče pero. Kako naj bi njegova roka tudi ne občutila moreče teže, ki mu je bremenila srce, bremenila tem bolj, ker mu

je bila odvzeta uteha, da bi smel o tem govoriti. Ako bratom ni hotel jemati poguma, je moral zamolčati, kaj je doletelo v Vacemanovi hiši. Ne da bi vedel, kaj je bilo sklenilo večje na Mrtolovcu, je slutil, da je samo strah pred Vacejem zapiral pred njim vsa vrata in glušil vsa ušesa za vabljenje njegovega zvona. Težke dni je videl prihajati za svojo mlado samotrico — in pod pritiskom te skrbi se je bil odločil, da pokliče na pomoč svojega vojvodskega prijatelja. Pisal je — in neprestano okleval. In vrn vsega ga je morila še ena skrb. Tiho župnišče v Melinjem logu mu je vstalo pred očmi — beseda, ki jo je bil dal, dozdej že ni mogel izpolniti, in vendar je vedel: Valdram se je bil, ko sta ga odšla s Švajkerjem iskat, napolil proti Melinjemu logu! Moreča slutnja ga je zalezla. Ako bi bil rešen dolžnosti, ki ga je zadrževala v samotrici, bi bil sredi temne noči segel po palici in bi se odpravil na pot, da bi zaprl rano, ki jo je proti svoji volji zadal pobožni, bogaboječ sredi. Na samotrico ga je priklepala ena dolžnost — tja ga je vlekla druga! Katera mu mora biti bolj sveta? Hotel je skočiti na noge in je vendar sedel ko ohromel; vroče in mrzlo mu je zagomazelo po vseh udih; bilo mu je, kakor bi stopale iz njegovega srea moreče podobe ven pred njega: megleno zastrta sta stala pred njim Hiltišalk in Hiltidiu s sklenjenimi rokami, z nemimi ustnicami in zgovornimi očmi. Iztegnil je roke proti njima; tedaj je privid utonil v sivo noč.

Prestrašen se je vzpel Huce na svojem ležišču. »Dobri gospod, kaj ti je?« Ebervajn je izpustil iz rok pergament in pisalo, skočil k dečku in ga objel z obema rokama.

Brat Vampo je stopil v celico. »Gospod, neki fant je zunaj, ki ga pošilja ribič.«

Točnili je na smrt božnega starika, priferni je k sebi uboga mater, ki se je izvlela od bolečin, hitele k otroku, ki se je prebujal po operaciji in klical svojo mater ter mu nadomeščala materino nekošč. Velikokrat pozne v noč, mesto da bi sama izmedeno išla k počitku, se je sklanjala nad bolnišnico in tako sedno, tako ljubeče, kot je samo ona maia, vprašala, ali bude bolni. O ljuba, nepozabna sestra Milutina, ti si bila v rosnici angel tozabne ti si ljubila svojega bližnjega bolj kot samo sebe. Na vprašanje, kje črna moč in ljubezen, je odgovorila z ljubečim pogledom na križ. V križu si našla vse za svoje premenilo delo, za katero naj ti bo plačnik Kristus. Vsi, ki smo bili v trpijenju doleča tvoje tozabne, se te bomo spominjali v molitvi. Podivaj mirno dobn sestra Milutina. — P. M.

Sr. Lenart nad Skafje Loka. V petek, dne 8. februarja smo položili k vednemu poštku Franca Križanika, »Malinskega obca, ki je pred nekaj tedni obhajal 80-letnico svojega rojstva. »Malinski obca je bil vesnik splošno. Prejnjša leta je bil za koleškega predsednika. Najbližji kot otrok si obiskoval šolo, vendar je znal dobro pisati in štati. Bil je plemenit po duhu, globoko veren in velik po delu. Vsakemu je rad pomagal z dobrim nasvetom, pa tudi v dejanje si taostajal. Pokojnik je bil brat pek zmovskega dekana g. Jožefa Križanika in sine g. župnika in Poljan Mavriča ter njegovega brata udijonarya Turzaka Tavbarja. »Obca je bil dolga leta naročnik in poverljivec »Domoljuba«. Zato je prav, da se na tem mestu še zadnjakrat spomnimo nanj ter mu želimo: Naj v mira počiva!

Kolevrat. Ob priliki celodnevne češnje smo imeli pri nas tudi obnovitev duhovnih vaj za moše in župne. Krasi govori g. župnika P. Podbregarja nam bodo ostali dolgo v spominu. — Zelo pogrežamo pri nas prosvetnega društva, ki se po nasilnem razpustu v letih našlija kar ne more odiviti, ker nima prirnersnega prostora. Kljub težavam bo vendar treba tudi v tem pogledu kaj ukreniti. Brez dobre prosvetne organizacije bo počelo tudi farno življenje in trpela naša farna skupnost. — K vednemu poštku smo položili 82-letno Marijo Grill, 27-letnega Leopolda Ark. 82-letno marjo Hochkrast in tedaj za sje Urška Rebešič, ki je v svoji boleznii mnogo pretrpela. Bog jim da večji mir!

Radovica. Kako prav je imel zadnji dopis od nas v »Domoljub«, ki je priporočal našim gasilcem nabavo potrebnih čevl, se je pokazalo v noči 22. februarja, ko nas je zbudil plaj zvena. Gasila

je bila Jožeta Rebešič, pri Slavčih. Gasilcem se je po velikih naporih posrečilo, da so požar omejili in sežili sosednja, s slamo krita poslopja. Ljudje so zaradi pogošnih požarov v vednem strahu. V mnogih desetih letih je pri nas že petnajstkrat gorelo. — Prosvetno društvo je za pustno nedeljo pripravilo šinsno zabaven večer, ki je lepo uspelo. — Število naročnikov »Domoljuba« in »Bojgubca« se je letos pri nas zelo pomnožilo, nam neprijetnega čustvoja je v fari le nekaj žvodom, pa vse kaže, da bodo še ti polagoma skopneli.

Radeče pri Zidanem mestu. Na Pragerskem pri Mariboru je umrla dne 11. februarja gospa Mici Zibert, soproga kleparskega mojstra in posestnika v Radečah. Pokoj njeni duši!

Leskovec pri Krškem. Dne 20. februarja se je izvršil en požar, ki pelje iz Jelš na Veliki Podlog, strašen zločin. Zrtev tega zverinstva je bil tridesetleten fant Tomazin Franc, ki je bival s svojo materjo v vasi Jelše, kamor sta se prestelila iz Rake. Znanl so nadi ljudje, ki so ga ubili. Okolišine, v katerih je ta nova žrtev voglarjenja padla, pa so takšne, da tudi »Domoljub« ne sme o njih molčati. Štirje so se opravili na enega, ki jim zaradi poškodbane noge ni mogli ubežati in so mu s koli in plenkami razbili teso, zlasti pa glavo, da ni imela več človeške podobe. Vsak odarec na glavi je bil zasien in udarec je bilo trizajet. Ros je, da je tudi vino prispievalo ovoj delez, a zločin, ki se je izvršil, vsjaje do obkisti in vešč za mladino odgovornih častiteljev. Teh zločinov smo krivi vsi. Najprej tiči, ki uspejajo voglarjev kot živino, potem oblasti, ki takih zločinov ne kaznujejo, kot bi zaslužili, potem pa ni vsi, ki smo se že krvi usadili.

Sejmi

do 13. marca 1938.

7. marca: gov. in kram. Radeče pri Zidanem mostu, živ. in kram. Novo mesto in Unca, gov., svinj. in kram. na Raki ter živ. in kram. v Starem logu. 8. marca: živ. in kram. Kamnik, živ. Rakek, živ. in kram. Velika Loka. 10. marca: živ. in kram. Štocijan in Soderatica. 11. marca: živ. in kram. Gradec v Beli krajini. 12. marca: gov., konj. in kram. St. Rupert, živ. in kram. Turjak in Dol. Logatec, gov., svinj., konj. in kram. Drnovo ter živ. in kram. Radovljica.

P. I. županstva prosimo, naj javijo morebitne spremembe.

da nam več ne razburi živcev. Zato je spričo tega zločina zahteva naša ta, da oblast prepove voglarjenje. Vsem staršem pa je to opomni, kaj je usoda mladine, ki pije in ponobuje. Kolik zasmeih je prav ta zločin vsem onim, ki nameno, da bi podpirali delo za mladino, to delo zasmehujejo, ga ovirajo in svojim lastnim otrokom v katoliških društva branijo. Šadove svojega razdiralnega dela bodo pa uživali, ko bo prepreno. »Domoljubovi« prijatelji, ali ni naša sveta dolžnost, da uskladimo rešujemo?

Boštanj ob Savi. Proga od Tržišča do Boštanja bo skoraj gotova, čaka samo še, da položijo tirnice. Postajališče Boštanj se bo dogradilo spomladi. Glavno delo je zdaj z gradnjo železobetonkega mostu čez Savo. Mnogo vasi bo imelo od te proge le malo koristi, dokler ne dobimo tudi cest od Savskega mostu do Teč. Dolgo smo že sanjali o tej cesti, pri vsakih volitvah so nam jo obljubljali, preteklo jesen se je pa vendar začelo trajiranje in tako zdaj živimo v upanju na boljše bodočnost. — Tridnevne duhovne vaje za žene in dekleta bodo tudi letos v zavodovi kapeli na Radni. Začetek v četrtek, 10. marca zjutraj, sklep v nedeljo. Letom duhovne vaje za fante od 16. do 21. marca. Može pa bodo opravili duhovne vaje kar v župni cerkvi in sicer zadnje dni pred tšno nedeljo. Lani je bila udeležba naravno stajna, brez dvoma se bo tudi letos vsakdo e prikon udeležil teh duhovnih vaj, ki jih vodijo gg. salozijanci.

Jesenic. V sredo 23. februarja ob štirih popoldne je v tovarniški bolnišnici umrl Miha Oblak, mož kakršnih je dandanes žal vedno manj. Delo v tovarni, cerkev in delo pri Krekovem prosvetnem društvu, to je bil ves njegov življenjski program. Ni ga bilo večera, da bi pokojni Miha ne bil zaposlen s tem ali srim delom v velikanski stavbi Krekovoga doma, kjer je pač vedno najti popravlja teč ali oni stvari. Malono vsa Slovenija se bo spominjala tega častiljivega moša, ko je godbo Krekovoga prosvetnega društva vodil po vseh krajih, kamor je bila ta izborna godba kilzana. Njegova častitljiva brada, katero si je pustil rasti v ruskem ujelnitvu mu je dala posebno poudarek. V petek 25. februarja ga je spremlila na radnji poli ogromna množica sošolavcev, predvsem ovedca, polnoštevilna godba, katero je on s tolikim veseljem spramljal po slovenskih taborih, prireditvah in ob raznih drugih priilkih. Štir je bil 50te 60 let, naročnik »Domoljuba« pa je bil nad štirideset let. Bog mu bodi plačnik za njegovo veliko in usobno delo pri katoliški Prosveti. Njegovi zakonski družici Minci, ki je že

»Naj se pogreje pri ognju!« Oddahnivši se je pogladil Ebervajm dečka po srčastih laseh. »Spali moraš, hucet!»

»Veš, tako rad sem te gledal. Teča zdaj bom kar brž zapri očl.« Fant se je zleknil in zapri veke. Škrbno ga je zavil Ebervajm v topli gunj; potem je pobral pergament in začel zopet pisati.

V večni izbi je sedel mladi planšar poleg ognja; ni čal e čem je brat Vampo tiho tarnal in brbljal, njegove misli so se mudile v ribičevi hiši, v prijaznih prostorih, ki jih ne bo tako kmalu zopet videl. Tam so sedeli sedaj pač vsi pri plapolajočem ognju okoli kamnite mize, so resno pogovarjali ter se krepčali z jedjo in pijačo. Tako je menil mladi planšar; toda resnica je kazala drugačno podobo. Pač je razsvetljeval plapolajoči ogenj večne izbe s svojo trepetavo lučjo in tudi resne besede so se žale; toda nihče ni mislil na jed in pijačo. Viho, Hilmtruda in Kaganhart so stali pred kamnito mizo in oblagali dve krošnji z obleko, posedjem in brašnom. Aigel je stražil pri odprtih vratih in prišuškoval ven v noč, župan je pa sedel na robu ognjišča in si molče s težko roko neprestano popravljal lase na čelo. Mati Mathilta je počivala ko okraseneta v svojem naslanjaču, roke na križu, s svetlimi solzami na blelih licih; v bolesti in skrbi se objemala njene očl Rotico, ki se je ihted oklepala svojega fanta. Zdaj je položil Zigenot deklic roko na ramo: »Poslušaj mo, sestra! Pogledj, z jokom ni nič opravljenega! Zdaj moraš govoriti. Ubogi fant je zapadel krvavi sodbi iz ljubezni do tebe. Zdaj povej odkrito: ali naj odide sam — ali pa se mu hočeš pridruživti in ostati na njegovi strani v nevarnosti in stiski?«

»Pri njem, pri njem! In nikdar ga ne zapustim!« Teoneje so se sklenile Rotičine roke mladeniču okoli vratu.

»Tedaj pa, fant,« Zigenotov glas se je tresel, »prosi mater za njenega otroka!«

Župan je vstal n vtem, ko so stopili drugi bliže, sta se zgrudila Rudlib in Rotica pred materjo Mathilto na kolena. Bebljajoč je objela oba mlada šloveka, si ju pritisknila na prsi in nemo sklonila obraz nad njuni glavi; čez čas se je vzpela, si snela s prsta srebrni prstan in ga izročila fantu. Župan je segel po svoj nož in ga dal sinu v roko. Rudlib je položil prstan na svetlo rezilo in ponudil obročič svoji nevesti z besedami, ki so jih topile solze: »Tu vzemi ljubezni prstan za zastavo — in daj si ga na ljubo roko pravo; brez koncev in trdno se prstan vije — tako naj najin zakon vsevdilj in trdno klije; zvesto si služiva v sreči in veselju — in stokrat bolj zvesto v nesreči in trpljenju; to bodi nama opomin za zdaj in vekomaj: — da oster nož o najini zvestobi priča naj!«

Ko je Rudlib tako govoril, je vzela mati Mathilta izza ognjišča stebliko, ocmukala z nje suho listje v ogenj, steblo pa razlomila na dvoje in vrgla oba konca na tla; padla sta eden poleg drugega, v smeri proti ognjišču. Vesel smehljal je spreletel a solzami orošene ustnice neme matere — žreb je pričal, da bo njen otrok srečen. Zigenot je dvignil sestro s tal. »Draga sestra! Tvoja mati ne more govoriti, tvoj oče prebiva, sam ne vem kje. Tako ti mora spregovoriti brat zadnje pospremo besedo. Bila si dobra hči in pridno dekle — ne bodi slaba žena! Zapusti torej materino ognjišče.« Glas mu je odpovedal in pridrušeno ihted se ga je oklenila sestra okoli vratu. Trajalo je dolgo, pre-

trov krvi, ki jo je v teku nekaj let oddal bolnikom. S 100 litri krvi, ki bi jo bil oddal bolnikom, se pač ne more ponasati noben Evropejec.

Strela vizgala privezane balone. Na Angleškem so pred kratkim med vojaške vaje s privezanimi baloni. Naenkrat je zadivljala huda nevihta in je začelo treskati. Med nevihto je ostrela zaigala en balon, da je začel goreti v zraku z visokimi plameni. Strela je udarila od tal po vrvi, za katero je bil balon privezan, nakar je zaigala balon sam. Nekaj minut kasneje je ta gorčji balon zaigal še tri druge, ki so bili bliža njega. K sreči ni bilo nobenih šloveških žrtev, ker v balonih ni bilo ljudi.

Nova puška zoper tank. Letos nameravajo v angleški armadi vpeljati novo puško zoper tanke. Nova puška tehtla 32 funtov ter z njo lahko ravna en sam vojak. Puška odda vasko minuto deset streliv. Nese pa ta nova puška še enkrat tako daleč kakor navadna pehotna puška. Njene krogle so tako zmog, da v razdalji 500 metrov prebijajo tanki ali jekleni oklep. Mehani-

Slovenski dom

**JE NAS CRNENI POPOLDNEVNIK, KI GA
SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČA-
MO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN
STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV ZA
ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLO-
VENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO
NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISNICI
UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUB-
LJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILK
LISTA NA OGLED.**

je bil pri nas kmet, gospodaraki tečaj, ki ga je priredila Kmečka zveza. Udeležba je bila pri predavanjih vedno lepa in poslušalci so predavateljem hvaležni za vse, kar so lepega in poučnega slišali. Vsi želimo, da bi nam Kmečka zveza še večkrat kaj takega priredila.

Ambrus. Dne 27. febr. je bil občni zbor naše JRZ. Na občnem zboru je poročal banski svetnik g. Alojzij Zupanc o vseh važnejših uspehih in delih stranke. Občni zbor je izzevel in navdušenju za zvestobo in vdanost našim narodnim voditeljem in stranki za zvestobo do slovenskega naroda. — V kratkem se bo pričelo delo za vodovod, kar je ponoven dokaz nesebičnega pa resnega dela naših voditeljev. Obljube niso bile samo prazne besede, ampak je bila tudi resna volja, da jih uresničijo. Zato pa se bomo držali načela: Zvestoba za zvestobo!

Blagovica. V nedeljo je Sadjarska podružnica priredila v šoli predavanje o kmetijstvu. Udeležba je bila dobra, vendar je bila naša želja, da bi bila še večja, ker je bilo predavanje zelo poučno in zanimivo. — Konec januarja je Prosvetno društvo priredilo igro. Očevalci so bili prav zadovoljni. — V nedeljo, 13. marca bo v prostorih Hranilnice in posejitnice občni zbor kraj. JRZ. Clani se v obilnem številu vabijo k občnemu zboru.

Stara Loka. Strokovna skupina oblačilnega delavstva je z odlično igro podala predstavo »Fesem s cestec«. Prosvetno društvo Stara Loka je v predpustnem času odigralo opereto »Cevljar ba-

budo, ki je izšla iz ljudstva samega, v zadnjih dneh zranelo prosvetno društvo, ki ima že v samem početju, da je vzkliko tako nepriljeno in samo ob sebi neposredno iz življenja, najboljšje jamstvo za razvoj. Novouslanovljeno društvo bo prevzelo vodstvo vsega družabnega življenja v kraju in bo zbiralo v svojem okrilju predvsem mladino, ki bi si naj ob resnem delu in v luči krščanskih načel utirala pot v praktično življenje. Staršem, ki bi naj družstvu stali ob strani in ga podpirali, pa bo v prijetno zavest in ustejo, da njihovi sinovi in hčere razen za vsakdanji kruh delajo še več in za višje stvari. Mlademu društvu ob državni meji, ki je bilo tako zelo potrebno, želimo krepke rasti in čim lepših uspehov.

Smednik. Prosvetno društvo priredi v nedeljo 6. marca ob 8 igro »Tri sestrec in predavanje g. prof. Mlakarja »V deželi polnočnega solnca«. — Po enem letu smo dobili novega g. kaplana Leopolda Klančarja. Dobrodohli! Na pepelnico se pričene duhovne vaje za žene. Vodil jih bo g. pater kapucin iz Škofje Loke. — Prosvetno društvo je preskrbelo za naša dekleta trimesečni kmetijsko gospodinjaki tečaj. Obiskuje ga 17 deklet. Tečaj vodita dve banovinski učiteljici.

Cerklje pri Kranju. Ta teden je bil zaključen trimesečni kuharski tečaj, katerega se je udeleževalo okrog 50 deklet. V nedeljo bodo na razstavi pokazale, kaj so se na tem tečaju naučile. Bomo prišli pogledat! Gotovo je bil tečaj dekletom v korist, zato moramo gđd. voditeljici za njen trud biti hvaležni! — Na občni smo dobili novega tajnika g. Uršič Jožeta iz Zagorja ob Savi.

Godešič pri Sk. Loki. Naši gasilci so poživilili svoj dramatični odsek. V gasilskem domu bo treba pripraviti primeren oder, kar bo dalo seveda mnogo dela. Vabimo mladino, da se oklene nakega odra. V nedeljo bomo ob 8 pop. igrali v prosvetnem domu v Retečah ljudsko igro »Dobravec. Pridite!

Dol pri Ljubljani. Letošnji predpust je naš pevski zbor kar naprej prepeval na ženitninah svojih članov. Vzela sta se odlična cerkvena pevca Ančka Capuder in Henrik Iglčar. Pevko Francko Kastelic je odpeljal ženin Val. Smolej na Koroško Belo. Anton Šuštar pa se je poročil z Mico Jagodic. Oba sta vnelo prepevala pri cerkv. zboru in v prosvetnem domu nad 13 let. Bog daj mladim parom obilo sreče in blagoslova.

Kozje. Naša gasilska četa je praznovala ta mesec 65 letnico plodnosnega delovanja. Ob tej priložnosti je okr. načelnik izročil četi kraljevo odlikovanje, red sv. Save. Čestitamo. — Štiri tedne

pet let priklenjena na bolniško posteljo, naše globoke sotraje.

Bogojina v Prekmurju. Šest parov novoporočenecv smo letos imeli v naši fari. Fantje in dekleta so večinoma v Franciji in Nemčiji. Na spokletih jih zopet odide veliko v Nemčijo na poljsko delo. Posledice lanske slabe letine sedaj hudo bolimo. Posebno primanjkuje krme za živino, ki je je polovico ostalo na travnikih, kar smo je pa je v polovico ostalo in nezdrava. Semenski krompir bomo morali kupiti, kar nima nihče dovolj zdravega krompirja za seme.

Strehovec v Prekmurju. Naša vas se namerava priključiti v župnijo Dobrovnik. Sem nam je bližje kakor v dosedanjo župnijo in tudi občina je v Dobrovniku. Prošnjo smo že vložili in vsi čakamo, da bi bila čim prej ugodno rešena.

Zmahec. Dne 14. febr. je umrla Karlinova dekla Marija Potočnik v 88. letu življenja, 66. letu službe v kmečkem delu in 59. letu pri Karlinovi hiši pod tremi gospodarji! Ker je bila pošena in vestna, se je tako rekoč vrasla v družino, pri kateri je bila zadovoljna celo v svoji dolgi bolezni. Ker ne podelujejo več kolajni za jubileje poselekkih služb, je odšla ponjo drugam, v deželo nad zvezdami. Tako so vedeli povedati pogrebci, ko so spremlili belo krsto na pokopališče. — Novo bledzko cesto je banovina prevzela v svojo upravo. Ob tej priložnosti je bilo tudi vprašanje odškodnin za storjeno škodo po zemljišnih siromašnih ljudi in odkupnina za brez vprašanja porabljeni in odmerjeni svet. Po desetih letih čakanja, bi bil že čas za izplačilo odškodnine.

Vače. Kmalu bo požar na Vačah vsakdanja stvar. Zopet je nastal ogenj, to pot v poslopju Jakoba Kančarja, posevnika na Vačah. Ogenj je uppelil, kar je bilo gorljivega. Režili so živino in obleko. Pri količjak vetrovem vremenu bi bile pogorele tudi tri sosednje, a slamo krta hiše. Ljudsko izročilo pravi, da je bila pogorela hiša prvotno vaško župnišče.

Po naših organizacijah

Mrtvi vrh. Pred božičem smo poročali, da se pripravljamo za graditev nove cerkve. Ob spoznanju, da bomo od prometnih, gospodarskih in prosvetnih središč slej ko prej ostali oddaljeni, si je sila rastočega stremjenja po napredku našla povsem naravno pot v težnji po osamosvojitvi in samodelavnosti. Tako je iz žive potrebe in na po-

den je mogel Zigenot zopet govoriti. Nežno je božal drgetajoči sestric obraz in šepetal: »Zgolj žalost je tvoja svatvena družica. Ne morem ti zataknilti vijolic v lase, cvetlice krvi morajo biti tvoj venec. Preslice ti ne morem ozaljšati z rdečim trakom. Ne boš šla s svati veselo v svetlem soncu čez pologe in cvetno deteljo — tvoj poročni spreved gre v zli noči čez kri in stisko, čez kamenje in globine. Toda poglej, prava ljubezen razžarja tudi noč in neomajna zvestoba izravnava vse poti in prepade. Ne joči več, draga! Naj bo dovolj! Tako torej stopi sem, fant, in vzemi svojo nevesto! Dosti nam jemišež, toda zvesto mi čuvaj sestro, potem bo vse dobro. In eno mi obljubi! Ko nastopijo zopet svetli dnevi, da se bosta smela vrniti domov in prebivati pri svojem ognjišču — obljubi mi, fant: napoti se prvo uro s svojo ženo tja ven k Lokijevemu kamnu, da sklene dobri gospod vajine roke.«

»Da, da.« Več ni mogel spraviti Rudlib čez ustnice.

»Tako, in zdaj pojdiva! Nekdo, ki ima močne roke, vaju bo vodil!«

Med vročimi solzami se je vrgla Rotica za slovo materi okoli vratu. Župan je položil roke sinu na ramena, mu pogledal v oči in ga stresel; govoriti ni mogel. Potem so prišli drugi in po vrsti segli Rudlibu v roko. Zigenot je moral oprostiti sestro iz materinega objema in je odvedel nevesto do vrat. »Viho! Zavihti domači hčeri hišni ogenj!«

S slovesno reanobo je potegnil hlapec plapolajoče poleno iz ognja in ga nesel pred poslavljajočo se nevesto ven v temno noč. Prasketaje je buhtel plamen v mrzlem vetru. Trikrat je obšel hlapec nevesto, vihteč plamen nad njeno glavo, potem je vrgel gorečo poleno pred njo na pot. Edelrota je prišla Rudliba za roko in

odbila ogenj z nogo; tako se je odrekla očetove hiše. Zigenot jima je prinesel ključači, ki sta ju potrebovala za svojo pot, in jima je odprl ogradna vrata. Župan in Viho sta sledila z naloženima krošnjam.

»Daj mi svoj nož in vzemi mojega,« je dejal župan ribiču, »pokaži ga mojim ljudem in ubogali te bodo!« Zamenjala sta nože.

»Brat! Brat!« je zajecjela Edelrota in iztegnila po njem roke.

Poljubil jo je na usta. »Zdaj hodi!« Glas se mu je utrgal; urno se je oprostil iz Rotičinega objema, skočil na dvorišče in zaprl vrata.

Ihteč se je zagnala Edelrota proti podnicam; toda Rudlib jo je objel, in tresoč se je obvisela na njem, ki jo je med nežnim prigovarjanjem potegnil ven na temno pot.

Župan je še stal na svojem mestu in srmel tja čez črno jezero ob falckenštajnski steni navzgor. Na Vaccmanovem gradu so se svitila vsa okna. Psi so lajali, iz lope so se čuli glasovi.

Gospod Vace je sedel za mizo, pet njegovih sinov okoli njega; še je nosil mrzli obkladek okoli glave, toda gnus pred medicno je že premagal. »Kje pa sta ostala dva?« je zavpil nepočakano jezen. »Govoriti moram z vami. Posvetovati se moramo, kaj naj ukrenemo jutri. Prideta naj! Kje sta?«

»Še vedno kockata,« se je zasmejal Rimiger, »eden bolj pijan ko drugi!«

»Pojdi ponju! In če nočeta priti...«

**Zahtevajte v vseh javnih lokalih
najboljši dnevnik »SLOVENEC«!**

rose in burko v petjem »Radikalna kurac. V nedeljo popoldne ob pol 4 bomo ponovili najpopoljšo letošnjo predstavo »Materin blagoslov. Za tisto nedeljo se pripravila drama »Žrtov spovedne molčečnosti.

Litija. Prosvetno društvo je dobilo svoj lastni dom pred župno cerkvijo in inna sedaj vse pogoje za delovanje. Takoj se je ustanovil fantovski odsek, ki še živahno deluje. Deklinski krošek zbira dekleta vseh stanov. Nad vse živahen je dramatski odsek. Za post pripravila pretresljivo dramo »Živa pokopanca. Pevski odsek pripravlja skupno s šmarnski za Foersterjevo stoletnico koncert, ki bo 6. marca v Smartnem. — Godbeni odsek ima tamburaški zbor in salonski orkester, ki se oba lepo razvijata. Vabimo lante in dekleta, ki čutijo z nami, da se nam pridružijo.

Sv. Pavel pri Prebeldu. Občni zbor je imela kraj. JRZ. Izvoljen je bil zopet stari odbor. V kratkem bo za vse člane eklican sestanek z zelo važnim sporedom. — Tudi na občnem zboru Kat. izobraževalnega društva je bil izvoljen z malimi spremembami zopet stari odbor. Ustanoviti nameravajo pevski odsek in tamburaški zbor. »Dome postaja pretesna, nameravajo ga razširiti. Pogumno na delo! — Kmečka hranilnica in posojilnica posiluje redno vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu, izplačuje po določenem načrtu stare vloge in sprejema nove. — Požigalci so strašili po našem kraju. Pogorelo je več kozocev, drugod je bilo poškatenjano na več mestih. Osmudjence je spravilo orožništvo pod ključ.

Gorje pri Bledu. Krajevna organizacija JRZ v Gorjah ima v nedeljo, dne 6. marca ob 3 svoji občni zbor v društveni dvorani. Poroča tudi g. banov. svetnik Jan o delu banovskega sveta.

Saeberje-Zadebora. Dramatični odsek Pevskega društva priredi v nedeljo, dne 6. marca ob pol 4 popoldne dramo »Podrti križ. Predprodaja vstopnic pri tov. Antlu.

Studenec pri Sevnici. Ono nedeljo je imel gozdarski referent iz Krškega pri nas zelo zanimivo predavanje o gozdarstvu, ki pa je bilo prepričljivo oblikano, kar je gotovo škoda. Želeli bi še večkrat tako koristnega strokovnega pouka.

Brdo-Lakarica. — Krajevna JRZ bo imela v nedeljo, 6. marca ob 3 popoldne v dvorani na Brdu svoj občni zbor. Pridite! — Kar nerodno in, ko slišimo, kako se Kmečka zveza po naši deželi lepo razvija, pri nas pa še nismo organizirani v nji. Skrajni čas je, da tudi kmetje iz naše fare stopimo v svojo stanovsko organizacijo. Prosim!

Dr. Fr. Trdava:

Spomini na Ameriko

Sem se včasih leto za letom romali naši pradedje, tu se je dvigalo proti nebu neštoto slovenskih vzdihov za blagor poedincev in za naš narodni blagor. Kdo bi si se želel vsaj enkrat v življenju videti ta sveti kraj? In zdaj smo tu. Pozdravljen, Köln am Rhein, naš stari Koloniarjal!

Naša prva pot je veljala častiti stolnici, ki stoji tik čez cesto osrednjemu kolodvoru nasproti. Z zgradbo so začeli leta 1248, dokončali pa so jo leta 1880. Zato piše nemški zgodovinar: »Stolnica v Kölnu slovi kot najlepša in najnamenitejša zgradba. Velicastna je po načrtu, orjaška po razmerju. Ni je izumil mojster, ki bi v samotni tišini stal med željami in tečajami svojega časa. Prav tako ni stolnica kak čudovit zvezdni utrinek, ki ga občudujemo, a ga vendar ne moremo prav spoznati; kar se odteguje naravnemu teku stvari, nam ostane tuj in ne ogreje srca. Stolnica je marveč delo šole mnogih rodov, ki so svoje misli posvetovali z vedno novimi močmi onemu velikemu načrtu, čigar pomenljivost so razvijali vedno jasneje, vedno svobodneje, vedno bolj očiščeni lepoti. Zidana v visoko gotičnem slogu, ima stolnica po dolžini pet in tri poprečne ladje, na koncu je kor, ki je izmed vseh delov najstarejši. V njem je sedem kapelic s oltarji, ki nosijo imena različnih svetnikov in svetnic.

Nas je najbolj zanimala tako imenovana stolna podoba — slika Matere božje z Detetom, ki ga molijo sveti trije kralji. Tri gospe so že pred nami klečale in pobožno molile. Pokleknilim tudi mi. Pa nisem mogel dobiti prave zbravnosti. Misli so mi kar nehoti uhajale nazaj v našo pradednino, kjer so nam prihajali naši pradedje posamič, v procesijah in s slovensko zastavo in slovenske pesnitve. Pa tudi ostala naša

poklicane moše, da se zganajo in čim prej ustanove tudi pri nas Kmečko zvezo.

Ljutomer. Letos bomo slovesno praznovali 70 letnico velikega slovenskega tabora v Ljutomeru. Ta dogodok bomo čim slovesneje praznovali dne 19. junija v Ljutomeru. Posebni pripravljani odbor se že sedaj trudi, da bo proslava čim veličastnejša.

Videm ob Savi. Letos poteče 50 let, odkar si je naša gasilska četa sezidala svoj dom. Zob časa je na stvari dovršil svoje delo tako, da stavba danes ne služi več svojemu namenu. Zato so se naši gasilci odločili, da si zgrade s pomočjo prijateljev gasilstva nov dom. Posebni pripravljani doma je vel delo v roke in 1886 sredstva, da bi bilo mogoče zamisljeno delo čim prej začeti in dokončati. Podpirajmo po svojih močeh naše gasilce!

Zedružna tečaja v Višnji gori in v St. Vidu pri Sotini. V četrtek, 19. marca priredi okrajni kmetijski odbor zadržna predavanja, in sicer ob pol 9 dop. v višnjegorskem Prosvetnem domu pri fari, istega dne popoldne ob 2 pa bo enak zadržni tečaj v Prosvetnem domu v St. Vidu. — Vabimo vse občane ob blizu in daleč, da se predavanja udeležijo kar v največjem številu. Slišali bomo važne stvari o kmečkem združništvu, zla-

Nemška semena dobite v trgovini **Primer**, Ljub. (Jana, Gosposvetska 14 Novi Sred)

sti pa o naših podeželskih posojilnicah. Naj nihče ne zamudi te lepe prilike. Slišati bomo, kaj je bila nam Kmečka posojilnica in kaj nam mora biti v bodoče.

Škofja Loka. Katoliško prosvetno društvo v Škofji Loki priredi na biakčino sedeljo in ponedeljek, 5. in 6. junija izlet na Korodsko. Cena za vozniar in dovolilev za prestop taze je za osebo samo 120 din. Ker bo omejeno število sedežev v avtobusu, je prav, da se čimprej prijavite. Prijave sprejema Katoliško prosvet. društvo v Škofji Loki.

Za materinsko proslavo je izdala založba Mladid oder v Ljubljani zbirko iger pod naslovom: »Slovenski materic, ki vsebuje 5 iger in zbornico deklaracij. Cena zbirki je 30 din, glasbeni prilogi pa 8 din. Društvo, ki kupi 3 izvede zbirke in eno glasbene priloge, je prete plačila avtorske taničme sa vse igre v zbirki. Dobi tudi posebno avtorsko dovoljenje. Igre spadajo med najboljšo mladinsko odsko literaturo na našem knjižnem trgu, so nad vse prične in ljubke. Naročajo se v Jugoslovanski knjigarji in Ljubljani.

HERSAN ČAJ

DELUJE dobro pri obolenju želodeca, jeter in ledvia.

POMAGA pri arteriosklerozii in hemoroidih.

POLAJSUJE muke in bolečine pri revmatizmu in protinu.

UBLAŽUJE bolečine pri mesečnem perilu in menst.

ODSTRANJUJE majne pri dobolanju in napravi vitko.

Dobiva se v vsah lekarnah.

Reg. št. br. 20.200.005

dražba je tožila, da so v teh ogromnih in umetniških jeklesanih prostorih ne da zbrano moliti. Sončni prameni, ki prodirajo skozi temno rdeče poslikana okna, dajejo res cervki nekaj tajejstven izraz, toda miru in svete tišine pa ni v njej. Tujci neprestano prihajajo in odhajajo in bolj ali manj glasno presojuje in ocenjujejo zdaj to, zdaj ono umetnino. Zato je v. Slapšak, ko smo odhajali, nekam nevoljno vzdihnil: »To ni cerkev, to je muzej.«

Sicer pa kaže Köln na zunan velikomestni značaj. Po Renu, ki je od tu tudi za večje pomorske parnike plovev, švigajo ladje in jadralce, po suhem pa brlžga lokomotiva za lokomotivo, para vleče močne železne vozove, električne lične tramvaje, bencin automobile, rjavi in belci prešerne kočije, biciklist pa kakor za stavo vrtil svoje kolo. Točnost, saaga, prijazna postrežljivost in globokovernost so še posebno vidni znaki tega podjetnega ljudstva.

Ko je sonce prekorčilo zenit — najvišjo nebesno točko — smo se že zopet vozili. Do Düsseldorfa je peljala pot ob Renu navzdol, tam pa smo zavili na desno, na Westfalsko, in potem naravnost proti Bremenu. Počrneli dimniki, orjaški plavili in ogromne jeklarne in železarne so stalna slika tja do Dortmundu. Westfalska je namreč ena prvih industrijskih pokrajin v Nemčiji. Začel se je si oči, ki bi mi v hipu pokazale vse tiste naše brate, ki si v teh katohlih in nezdravih prostorih služijo naš vsakdanji kruh. Ubogi trpin!

V Dortmundu sta vstopila v naš kupe dva zakonca srednjih let in inteligentnega izraza. Kar sta nas vlijudno pozdravila, smo tudi mi vrnili mile za druge in začeli razgovor. Gospod je na dolgo in široko razlagal nemške gospodarske načrte, gospa pa dostojno prikimalava. Na vprašanje, kaj meniš o Hitlerju je brez premišljenja in skoraj letakonsko odgovorila: »Was unser Führer sagt, muss jedes Deutsches heilige sein — kar pravi naš voditelj, mora biti

vsakemu Nemcu sveto. G. Slapšaku je ta kategorični imperativ tako ugajal, da je pozneje, ko smo zopet bili sami v kupeju, skoraj slovesno izjavil: Ko pridem domov, bom tudi jaz izvajal ta princip: kar reče oče, mora biti vsej družini sveto. Mi smo se mu smejali in ga hudomušno dražili, češ: Kar poreko mati, to bo vsej družini sveto.

Ko se poizgube v daljavi zadnji odrasli Nemškega srednjgorja, se ob leno tekoči Weseri bližamo Bremenu. Izredno ugodna naravna lega in podjetnost ljudstva, na katero še danes spominja šaljiv napis na nekem dobrodelnem zavodu: navigare necesse est, vivere non necesse est: brodariti je potrebno, živeti ni potrebno — sta napravili iz prvotne ribiške naselbine mogočno trgovsko metropolo, ki šteje nad 300.000 prebivalcev. Med javnimi poslopji slovi katedrala, 103 metre dolga, 40 metrov široka in 31 metrov visoka. Graditi jo je začel sloveči škof Adalbert okrog 1044, ker je nameraval napraviti Bremen za središče vse severne Nemčije. Čaravno obkroža še danes najstarejši del mesta star napis, ne zaostaja Bremen glede zunanje lepote in saage za drugimi nemškimi mesti. Ker je Wesera v mestu samem preplivna za veliko moderne ladje, so zgradili nekoliko nad mestom nekako predlako, Brementhaven imenovano, ki prekaša celo Kuxhaven, predluko Hamburga. Tja nas je drugo jutro popeljal poseben Lloydov vlak.

4. Na morju.

Po enourni vožnji smo dospeli v Bremerhaven, kjer nas je že čakal največji nemški parnik Bremen. Pred leti se je ponašal kot najhitrejši parnik z modrim trakov, potem pa ga je moral odstopiti francoski Normandij. Ko smo v luki zadostili predpisanim formalnostim, pri katerih se človek temeljito vadi v potrpežljivosti, smo se vkrcali. Prijazen stovard, indijski strožnik, Kölnčan po rodu, mi odzvam prijago in me odvede v kabino št. 537. Kabina je še

NAZNANILA

Duhovne vaje za žene bodo na Mali Loki od 18. marca do 22. marca. Čas je zelo prikladen; dela še ni toliko, da bi se par dni ne moglo ločiti od doma in jih porabiti za svoje duše.

Za dekleta bodo pa duhovne vaje od 24. do 28. marca. Lepo povabljeni! Prijavite se na naslov: Dom Bredmadežne, Mala Luka pri Ihanu, p. Domžale. Oskrbnina za ves čas 85 din.

Pasijonska drama »V času obiskaničar«, katero je spisal na podlagi evangelija Edvard Gregorin, član narodnega gledališča v Ljubljani. Cena nevezanih knjigi 26 din, vezani pa 38 din, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Ni primernejše igre za resni postni in velikonočni čas, kakor je ta pasijonska drama. Igra je tudi na manjših odrih izvedljiva, saj zahteva samo 22 moških in 33 ženskih vlog. Ker je časa za uprizoritve te prekrasne in prestrežljive igre še dovolj, opozorjamo naše podeželske in industrijske odre, da razmislijo o uprizoritvi. Priporočamo!

Izlet sadjarjev v Italijo. Drvesničarski odtok SVD je organiziral okoli 200 sadjarjev za izlet v sosedno Gorisko in Italijo na ogled modernih sadjarških nasadov, ogled bojišč, vojaških spomenikov, Benetk, Padove, Verone, Gardskega jezera, Miramara in Tresta. Spotoma ogledajo Postojnsko jamo, poročajo na Sveto goro in v Padovo. Prva skupina odputuje z avtobasi podjetja Gorican iz Trbiča dne 19. aprila, druga dne 24. aprila.

Veliko pomembno ekskurzijo po Avstriji in Nemčiji priredi Zveza absolventov kmetijskih šol z velikim avtobusom od 10.—18. julija. V načrtu je ogled vseh večjih mest v Avstriji in Nemčiji, kmetijskih šol, vzornih veleposestev in drugih znamenitosti. Vožnja s hrano in prenočitvami bo stala okrog 1800 din, vprati znesek je odplačljiv v obrokih. Prijave in vprašanja je poslati čimprej na naslov: Zolnir Ivo, Frankopanska 11, Ljublj. VII.

Zaradi bodočnosti svojega naroda ste v skrbeh? Saj vam je znano, da kvas naroda, ki je slab, pokvari tudi ostalo. In ta kvas naroda je njegovo izobraženstvo. Ali se čutite, da mladino presenjajo povsem nove revolucionarne misli in da že sanja tudi o nekem prevratu, ki naj opremeni sedanji svetovni red? Preveča jih duh materializma in vera v duhovnost in njene pravine so jim brezpomembne besede. Stopite med mlade vrste katoliške inteligence, ki to jasno vidi in skuša na temeljih katoliške vere, ki je tisočletje vzdržala narodno

NAVEGIA DOMAČA TRGOVSKA HISA JUGOSLAVIJA

Is OKSFORDA močno in dobro izdelane

Is bolega platna brez ovratluka

Is FRENZA, trajne modne barve

Is TURINGA močne, športni vzorci

Is FINEGA POPLINA moderne barve in vzorci

TRIKO SRAJICE različnih modalh barv

17

24

26

31

38

40

Srajice iz lastne lovarne

Sternceki CELJE

UENIKINIZNORUJ
ZASTONJ

samobitnost Slovencev, tudi ta nevarni val zadržati. »Straža v viharju« je naše glasilo in najmočnejše orožje. Naročite naš list in ga razširjatelj Saj mi rešujemo vprašanje od cigar rešitve bo odviena bodočnost slovenskega naroda. In komu si ta najbolj pri srcu? — »Straža v viharju« stane letno 35 din, od 1. marca dalje pa samo 20 din. Naroča se: Uprava »Straže v viharju«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5.

k Velika kongresna knjiga. Velika kongresna knjiga o II. evharističnem kongresu v Ljubljani bo letos zopet aktualna, ko se bo maja vršil v naši

bližini, v Budimpešti, svetovni evharistični kongres. Knjiga pa ima tudi sicer trajno vrednost zaradi ogromnega števila govorov in predavanj, ki nudijo mnogo gradiva za vsakovrstna predavanja. Misijonska tiskarna ima v zalogi še 75 izvodov, ki jih nudi po zelo znižani ceni: v celnem platnu stane 80 din, luksuzna izdaja z vezavo v usnju in z zlato obrobo pa 100 din. Opozorjamo, da imamo v rezervi samo še teh 75 izvodov. Kdor torej hoče imeti knjigo, naj jo takoj naroči.

ZAHTEVAJTE POVSOD »DOMOLJUBA!«

dosti prostorna in udobno opremljena. Imam dvojno električno luč, navadno in zeleno, stol naslanjač, pisalno mizo, umivalnik in dve omarici. Tudi značaj je, sveži zrak prihaja neprestano skozi široko cev. Mir in tišina kali samo delovanje strojev, ki udarjajo po taktu kakor stope v mlinu.

Ko uredim svoje stvari, odhitim na krov. Naslonim se na ograjo in opazujem potnike, ki še v zadnjih trenutkih prihajajo na ladjo. Skoraj v teku pridrvi večja družba turistov in turistinj; govore jezik, ki je nemškemu podoben. Pozneje sem na potnem listu od strani videl napis: Dnaska marka. Danci so in se peljejo na Anglesko. V naglici bi bili skoraj podrli starega gospoda, ki se je potasi in s palico v roki pomikal proti ladjinemu mostičku. »Brzo, brzo, teta!« kliče bledolična gospodična s črnimi očali na nosu. Slednjič se prikaže še dobro rejena gospa s hčerko in sinkom, na angleški otok Wight gredo letovat.

Krov se napolni, nastala je skoraj gnoča. Sirena ob velikanskem dimniku spusti bel oblak pare, pisk v najnižjem registruvanem tonu pa je tako silen, da me je prefrleslo. Tedaj potegne ladja mostiček na obal in trdo zapro vso ladjino ograjo. Ko še odvežejo vrvi, s katerimi je bil parnik na močnih kaminatih in železnih stebrih priklenjen, se začnemo od brega pomikati. Morje se na lahko zaziblje, zašumi in peni. Tudi krov vzvalovi. »Z Bogom! Srečno pot! Pa kmalu pihite kličejo na ladji in na suhem in mahajo z robcii. Razdajlja med nami in njimi postaja večja in večja, komaj še ločimo njihove glasove, slednjič pa tudi ti umolknejo.

Ko se je zemlja odmaknila očem, mi je pogled ubihal na sopotnike. Parkrat sem čelo celo po krovu doli in gori in tako sem marsikaj videl in slišal, kar bi sicer ne bil videl in slišal. Vendar pa tedaj pogovori še niso bili nič kaj živahni. Preveč smo si bili še tuji in od dolge vožnje utrujeni. Mnogi so tudi zapuščali krov

in odhajali v spodnje prostore. Le dame so v enomer čebljale, saj pravijo, da so ženski jeziki kakor alinska kolesa, skoraj neprestano se vrte.

Ob izlivu Wesere nas pozdravi sloveči svetilnik Rotesand, zgrajen v letih 1883—1895 z nemalimi stroški 800.000 predvojnih mark. Ves je ovit z nemško trobojnico in kljukastim križem. Ko izgine v daljavi Rotesand, se drži ladja ob obrežju v podobi venca nanizanih Frizijskih otokov, ki jih je sila morskih valov odtrgala od celine.

Trara! Trara! Trara!
Saj vendar nismo v vojašnici ali na kakih manevrih,« sem si mislil, ko sem privrkat na ladji čul trombe glas. Vendar sem se mu kmalu privadil in sem ga bil vesel vselej, kadar se je znova oglašal: klical in vabil je v obednico.

Dvorana jedilnega salona je prostorna in izredno okusno opremljena. Zdi se ti, da sediš v srebrni dvorani hotela Union, ne pa globoko v trebuhu ladje sredi morja. Postrežba je prvovrstna. Vsakokratni novi jedilni list nudi na svobodno izbero vsega, kar si srce poželi. Za dobro razpoloženje skrbi tudi godba, ki prednaha samo izbrana dela svetovno znanih glasbenikov. Ko so neko opoldne zaigrali tisto iz Rigioletta — La donna e' mobile — ženska le vara nas, so začeli moški ploskati, ženske pa protestirati. To je bilo smešno!

Ko sem privrkat stopil v obednico, me steward popelje k mizi št. 2, kjer sta že sedela g. ravnatelj Slapšak in Jože Grdina. Izprva sem bil prideljen k mizi št. 1, kjer so bili še trije drugi duhovniki. Ko pa sem izrazil željo, da bi tudi v obednici rad ostal v prijetni družbi svojih ožjih rojakov, je vrhovni obedniški mojster precej ugodil moji prošnji. In tako smo ostali vseh šest dni tudi nerazdružljivi somizniki. Posebno židane volje je bila naša tropska desetletja na poslovnih večer, ki je na ladji vselej praznik prve vrste. Iz tenkega, rdeč, viš-

jevo in zeleno pisanega papirja sta si g. ravnatelj Jože Grdina napravila pokončne čake in tako dolgo obljubljal za buteljko starega Porejcana, da sme iz obednice oditi.

Proti večeru smo vsi trije zopet stali na krovu in modrovali. Prav tedaj je začelo sonco zahajati. Pravijo, da ga ni v naravi lepšega prizora, kot je sončni zahod na morju. Sonce se že dotika morske gladine. Kakor da bi bili milijoni diamantov v nji posejani, tako se drobje in svetlikajo v morju sončni žarki. Zdaj zdaj se bo sonce skrilo za neizmerno morsko zagrinjalo, še en majhen obroček in — ni ga več, samo dolgi ognjeni prameni sončnih žarkov se še vidijo, zdaj se, kakor da prihajajo izza meja večnosti.

»Kako krasna prilika za meditacijo,« meni g. ravnatelj Slapšak. »Sonce se bo čez nekaj ur zopet vrnilo, morda bo še krasnejše, kot je bilo danes. Kadar pa zaide naše življenje, zaide za vedno, tostran večnosti se ne prikaže več. Pravijo, da se pred smrtjo bliskoma razsvetli človeku spomin, da vidi dejanje in nehanje svojega življenja. Prijatelja, ko bo zahajalo sonce našega življenja k večnemu počitku, se bodo tedaj žarki našega življenja tako svetili v naši zavesti, kakor se svetijo sončni žarki na morskii gladini?«

Bog daj!
Lahko moč!
Drugo jutro sem bil že ob starih na krovu. Jutranje ure so na morju nekaj posebnega. Sveži zrak krepi telo in duha. Morje se imenuje največje zdravilišče. Zato mnogi zdravniki pošiljajo svoje bolnike na morskob obrežje, ali pa jim svetujejo, da se dalje časa vozijo po morju. V knjižici »Zdravilna moč morja« hoče pisatelj dokazati, da morski zrak ozdravlja živčne bolezni, srčno hibo, trganje po udih, debelost, bledico, želodčne bolezni in bogve kaj še vse.

(Nadaljevanje sledi)

DROBTINE

Kanarček rešil življenje. Redkokdaj se dogaja, da bi tako majhna živalca, kakor je kanarček, kmalu rešila življenje. To pa se je zgodilo v Budimpešti gospej Beli Sipos. Sočasno njenega stanovanja so dali svoje stanovanje razkužiti s strupenim plinom cynamon. Skozi razpoke v steni pa je menda nekaj tega strupenega plina šlo v stanovanje gospe Sipos, ki pa je bilo popolnoma po kosilu pravičar spala. Naenkrat pa se je gospa prebudila, ker je kanarček v kletki tako stokal, da jo je zbudil. Puček je na svo moč tožkel s perutčkama in je tako izmenoma divkal, da je gospa takoj vedela, da nekaj ni v redu. Vrela je pitlika iz kletke ter ga odnesla v kuhinjo. Tukaj pa se je gospa nenadno uprtila in ozmedela. Ko se je vrnil domov njen mož, je našel na tleh nezavestno ležo, zraven nje pa mrtvega kanarčka. Želeli so jo takoj obojati, kar se jim je posrečilo. Ko se je zavedla, je povedala, kako je bilo. Bilo je takoj jasno, da jo je rešil le njen kanarček. Če bi je ne bil njen puček zbudil, bi bila spala naprej in bi se ne bila več zbudila, ker bi bila brez nekaj kapov le mrtva.

Klobase na drevju. Najbolj čudno drevo na svetu je menda drevo, ki ga znanstveno imenujejo »Kigelia pinnata«. Po slovensko bi ga imenovali klobasarc. To je srednjevisoko drevo, ki pa svoje veje zelo na široko razteza. Doma je to čudno drevo v južni Afriki, a so ga udomačili tudi po drugih gorkajših krajih, kakor na primer v Floridi. Meseca junija ima liste lepo temno rdečerjave. Meseca oktobra pa dozore njegovi sadeži, ki so 30 do 50 cm dolgi ter so podobni klobasam, ki vise az pecljčk. Te klobase so na razaj skoraj za las podobne jetrnim klobasam. Skoda je le, da tudi po okusu te klobase niso podobne jetrnim, marveč so celo nevarne. Zasedci južne Afrike tega drevesa izkazujejo posebne časti, ker ima tako čudne sadeže.

Neka plemo Papuanecv ne radi nič isedilnikov in nič peči. Hirano si pripravljajo s tem, da druzga stvar v tri četrtje dolgo bambusovo votlo palico in isto toliko časa drže nad ognjem, da izgori.

Kdaj drugam juno kaplje... Mlada žena: »Ali se še spominjaš, kako si me še pred meseci nagovarjal, naj vzamem v zakon tvojega pejsatelja Jucka, nazadnje si me pa sam veel?« — Moji: »Ja, ja, veš, kdaj drugam juno kolje, sam vanje padaš!«

ZOBOTREBCE vseh vrst kupuje po najboljših cenah **GOVERNORJA MIHAILOVICIJA** M. POKIČ, Ljubljana, 2a, Cesta sv. 23 (na voglu)

BRASILJKA = POSIBILJKA
V KAMPILU (STRA 22)
 reg. sodnega s sodn. nav.
 Obvestnje
 hranilne vloge do **5%**

ČLOVEŠKO TELO

IN NJEGOVO SPOMLADNO ZDRAVLJENJE

Pomlad prihaja! Enako narodi je onemoglo tudi naše telo in s težavo se brani proti boleznim. Zato mu moramo pomagati in ga napraviti odpornim in zdravim. Očistiti ga moramo telesu škodljivih usedlin ter mu dovesti novih in oživljajočih sokov. V ta namen se priporoča za naravno zdravljenje

PLANINKA ČAJ

ki je pripravljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč, katerih koristni učinek je že priznan v znanstveni medicini.

Dolgoletna izkušnja nam potrjuje, da je »Planinka« čaj zelo dobro ljudsko zdravilo, ker so njegove sestavine vzete iz znanstvene, deloma pa tudi iz ljudske medicine.

»Planinka« zdravilni čaj je dober register za čiščenje in obnavljanje. Za-

PLANINKA
 ZDRAVILNI ČAJ

radi tega je 6—12 tedensko zdravljenje s »Planinka« čajem Bahovec izredno dobro:

- pri slabi prebavi in zaprtosti,
- pri nerodnem delovanju črev,
- pri napetosti telesa,
- pri omotici,
- glavobolu, nespečnosti in zgagi,
- pri obolenju mokračne kisline,
- in hemoroidih,
- pri obolenju jeter,
- pri nervozni in živčnih boleznih.

»Planinka« zdravilni čaj pospešuje tek. Zahtevajte v lekarnah izrecno »Planinka« čaj Bahovec, ki je pravi sam tedaj, ako je zaprt in plombiran ter nosi ime:

Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana.
 Reg. Sp. br. 14212 III VII. 1934

V VSAKO KATOLIŠKO HIŠO SPADA KATOLIŠKI CASOPISI

Radi preureditve trgovskih prostorov v regulacijsko črto smo prisiljeni naše dosedanje prostore tvrdke

F. I. GORIČAR Ljubljana Sv. Petra 13

popolnoma izprazniti najkasneje do 30. maja t. l. — Da do tega časa nabo zaingo **POPOLNOMA IZPRAZNI MO,**

razprodajamo vse blago

20% ceneje

Na zalogi lepe izbire šteje za možno pomembnejšo obhodu in skoti

polvojneno in fantovske obleke dvojne hrane	Din 25.—	boljše volneno v vseh modnih barvah 130 cm široko	od Din 45.—
boljše polvojneno špicano za moške obleke	45.—	damsko volneno karirano in špicano blago	12.—
trpežna volneno črtasto in špicano od najnovejši volneni kamgarui v vseh barvah	65.—	pralni blagovi za damake in otroške obleke	8.—
blinge za damake plaščev in kostume dvojna hrana	70.—	blago za predpasnike in moške srajce trpežno	7.—
	20.—	in tako dalje.	

Izkoristite ugodno priliko ter si nabavite blago za pomladne obleke pri nas, kjer boste kupili dobro blago po nižjih cenah

RADIO LJUBLJANA

od 3. do 10. marca 1938

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13.00 Čas, spored, obvestila, 13.15 Plošče, 14 Vreme, 19 in 20 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila.

Četrtek, 3. marca: 13.20 Slovenske narodne — 18 Koncert Rad. orkestra — 18.40 Slovenščina za Slovence — 19.30 Nac. ura — 19.50 Deset minut zabave — 20 Prenos koncerta iz Zagreba — 22.15 Radijski orkester. — Petek, 4. marca: 11 Šolska ura — 18 Kako ei ustvarim svoj dom — 18.20 Plošče — 18.40 Francoščina — 19.35 Bach: Pasijon, prenos z Dunaja — 22.15 Plošče — 22.30 Angijske plošče. — Sobota, 5. marca: 17 Radijski orkester — 17.40 Obramba mest pred zračnimi napadi — 18 Šornov šarnel — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19.30 Nac. ura — 19.50 Pregled sporeda — 20 O zunanji politiki — 20.30 Pisan večer — 22.15 Radijski orkester. — Nedelja, 6. marca: 8 Klavir, harmonij, plošče — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Prenos cerkvene glasbe — 9.45 Postni govor — 10 Plošče — 11 Otroška ura — 11.30 Radijski orkester — 16 Kmečki trio — 17 Prenos iz Avstralije — 17.30 Plošče — 18 Zankar: Ljudska zvočna igra — 19.30 Nac. ura — 19.50 Slovenska ura — 20.30 Slovenski vokalni kvintet — 22.15 Radijski orkester. — Ponedeljek, 7. marca: 18 Zdravstvena ura — 18.20 Plošče — 18.40 Kulturna kronika — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zanimivosti — 20 Plošče — 20.30 Prenos iz Prage — 22.15 Radijski orkester. — Torek, 8. marca: 11 Šolska ura — 18 Pevski zbor m. ž. r. gimnazije — 18.40 Racionalizem in judovstvo — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zabavni zvočni tečaj — 20 Koncert Radijskega orkestra — 20.50 Plošče — 21 Ura čiste moderne klavirske glasbe — 22.15 Radijski orkester. — Sreda, 9. marca: 18 Marec v naravi — 18.20 Plošče — 18.40 Zgodovina gorenjskih mest — 19.30 Nac. ura — 20 Prenos iz ljublj. opernega gledališča.

V vsako hišo »Domoljubca«

Branišnica in posojilnica na Bohinjski Districi

F. I. Z. B. Z.

opravlja nova branišna vloga, ki so vsak čas na razpolago, in jih obrestuje po 4% letno.

Uradne ure za stranke ob nedeljah in četrtekih dopoldne

Semenski oves prvi jama, danes čisto čist, dobro korenin, posebno, zato in razne vrste semena, nudi v najboljši kakovosti tvrdka Fran Pogodnik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 88 v Javnih skladiščih

GAMA izdelak najboljši, enak inozemskim, nad polovico cenejši, 10-letna garancija, izdeluje **PODZAJ CIRIL, IG 147 PRI LJUBLJANI**

Ajdo kupimo ali zamenjamo za pšenico, koruzo ali drugo žito. **Fran Pogodnik, d. r. o. s. l., Ljubljana Tyrševa cesta (Dunajska) št. 88 v Javnih skladiščih**

Za pomlad vabi k nakupu blaga, katerega dobite v veliki izbiri in po solidnih cenah in po najnižje članice Zadrutne zveze v Ljubljani, pri **OBLAČILNICI ZA SLOVENIJO** Ljubljana, Tyrševa c. 29 (hiša Gospodarske zveze)

Mislil je, da je njegova srajca bela...

...dokler ni našel ovrainika, ki je bil opran z Radionom.

Ne trudite se pri pranju z različnimi drugimi pralnimi sredstvi, ker samo z Radionom oprano perilo postane snežnobelo. Učinek Vas bo presenetil! Dobro Schichtovo milo, prepojeno s kisikom, pronica skozi tkanino in odpravi brez vsakega mrcanjanja vse onesnago. Ne zadovoljite se s sredstvi za pranje, pri katerih se morate na vsi moči truditi, da postane perilo belo, temveč uporabljajte Radion, pa boste imeli z lahkoto »Radionboto« perilo. Razložek bo očiten, če primerjate perilo. Perilo oprano z Radionom bo ostalo vedno snežnobelo. Razen tega bo bolj trpežno, ker Radion varuje perilo.

Schichtov **RADION** pere sam

VELIKO ZDRAVEGA SADJA boste imeli po cenovnem in uspešnem škropljenju s pomočjo SHELL BILJOBRA NA ZIMSKEGA

Ilustrirana navodila: **JUGOSLAVENSKO SHELL D. D.** Zagreb, Gajeva 5 — Ljubljana, Miklošičeva 2

V VSAKO KATOLIŠKO HIŠO SPADA KATOLIŠKI CASOPIS!

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in naroba.

Krmo za krmo

prodam. — Kupim pa tehnično decimalko. Rus Alojz, Log št. 30, p. Brezovica.

Novočilo s prenovljenim stanovanjem oddam v najem. Naslov v upravi Domoljuba pod štov. 298.

Sivental stroji Singer. Pfaff in drugi pogreznjivi ter več **haloz** prvovrstnih znamk po zares nizki ceni samo pri »Promet«, Ljubljana, (nasproti Križanske cerkve).

Šopali malo rabljen, na prodaj. — Zavrček Grosuplje 4.

Dehle za vsa kmečka dela sprejemem. Klemen Terčija, Rakova jelša 8, Ljubljana.

Dehle pridno in pošteno, za vsa kmečka dela sprejemem. — Sitar, Stožice 15.

Dve dehl za vsa kmečka dela takoj sprejme Svetina Ana, posestnica, Blejska Dobrava št. 19 pri Jesenicah.

Vodne turbine

ugodno na prodaj. — Tehnična pisarna ing. Borštinar, Ljubljana, Pražakova 8.

Jajca za valenje

velikih sivih gosi in ras prodaj: Ivana Cirman, Tržiška cesta št. 111, Ljubljana.

Vajenca za žgarsko obrt sprejme takoj z vso oskrbo. — Anton Raub, Zaga 1, p. Nova sela.

Krojarskega pomočnika sprejemem za velike in male kose. Rabim predvsem marljivoga, poštenega pa dobrega delavca. — Naslov v upravi Domoljuba pod štov. 2972.

Posestvo vsa gospodarska poslopja, vinograd, gozd radi odselitve ugodno naprosim. — Naslov v upravi Domoljuba pod štov. 2984.

Salote in rdeči čebulček kupujemo. — Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5.

Male posestvo

biša, biev, svinjak, lep bukov gozd in vinograd za Din 250,00. — naprodaj. Mrzelj, Moravče št. 7, p. Sv. Križ pri Litiji.

Deške in blede

kostanjeve in hrastove, kupi sodar Repič, Ljubljana, Trnovo.

V najem se da poceni blizu Vrhnike z lično hišo s 3 sobami in vsami pritlikinami; biev za krmo in 3 goveda, kozolec, njive in senožeti. Poleg možnost za sluzka. — Poizve se v pisarni g. Josipa Lenarčiča na Verdu pri Vrhniki.

2900 kv gajevega sena kupim. Ponudbe s ceno na Rudnik št. 15, Ljubljana.

Počteno dehle

sprejemem na kmetijo. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 2965.

Hišica za vsa kmečka dela sprejemem. Erjavec Valentin, Ježica 7 pri Ljubljani.

Travniki v Lipah

(trnovsko predmestje) in njivo v Vrbljenah prodam. Cena po dogovoru. — Alič Alojzij, Vrbljenaje 57.

Dehle pridno in pošteno, za vsa kmečka dela sprejemem takoj. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 2655

Hiša z vrtom

in gospodarskim poslopijem se prodaj v Sv. Valborgi pri Smledniku. — Poizve se v Smledniku št. 32.

Lepo posestvo

na Velikem kamnu pri Rajhenburgu, arondirano, obstoječe iz travnikov, njiv in gozda, prodam. Zemljišča merijo okrog 30 oratov, redi se 8-10 glav živine. — Poizve se pri: Franc Mirt na Velikem kamnu št. 5 p. Koprivnica.

Vešč vrst oblačil

v ogromni izbiri možkega sukna, perla i. t. d. kupite najceneje pri Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta štov. 14.

Ljubljana
Komenskega ul. 4
Telefon št. 2623

Dr. Franc Bergana
šef-priatelj konz. zdr. in
Ordinacija: II-4.

Dunajski sejem

13. do 19. marca 1938

Znatne vozne olajšave.

Brez potnega vizuma! S sejmsko izkaznico in potnim listom prost prehod v Avstrijo. Ogrski prehodni vizum se dobi s sejmsko izkaznico na meji. Znatno znižana voznina na jugoslovanskih, ogrskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, na Jadranskem morju ter v zračnem prometu.

Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejmske izkaznice (po Din 50-) se dobe pri

Wiener Messe A. G. Dunaj VII in pri častnih zastopstvih v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Tyrševa cesta 81.

Zveza za tujski promet v Sloveniji (Patsik) Tyrševa cesta 1.

Zveza za tujski promet v Sloveniji (Patsik), podružnica hotel Miklič nasproti glavnega kolodvora, in njene podružnice.

BREZPLACEN POUK V IGRANJU!

Klavirsko harmoniko od Din 480-

Zahtevajte brezplačni katalog!

MEINEL & HEROLD, Maribor št. 187

Za pomlad in poletje 1938

Vam nud: železnina in zaloga poljedelskih strojev

Fr. Stupica, Ljubljana

Gosposvetska cesta 1

ves stavbeni material: Trboveljski cement, botorsko in drugo železo, pločevino, lopenko in storja, razne črpalke in cevi, kotle vseh vrst, stavbeno okovje in orodje, vse predmete za kopalnice, mrežo za ograje i. t. d. Velika zaloga ličnih kletk. Kupujte kuhinjsko posodo, razstreljivo, rakete, topiče, čebelarstvo potrebščine. — Ponudite za nakup staro železo in druge kovine ter čebelni voski!

Hranilne knjižice vrednostne papirje

3% obveznice za likv. kmečkih dolgov stalno kupujem

A. PLANINŠEK, LJUBLJANA
BEETHOVNOVA ULICA 14 — TELEFON 35-10

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registr. zadruga z neom. zavezo

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6,

(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%.

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašajo v »Domoljubu«!

»Domoljub« stane 38 din za celo leto, za izozemstvo 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inštalacijo in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 60-04. Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Količek. — Za jugoslovansko tiskarno: Karel Ceč.